

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

nr. 3 (249) KAINA 10 ct.

MONTREAL, SAUSIS-JANUARY 17 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

PARYŽIUS PRAKALBĖS LIETUVIŠKAI

LEKTUVU IS PARYZIAUS.

gelbėjimas yra Europos vieningumo, o prieš mūsų tautas stovi vienas tikslas: susijungti kovai ir ją laimėti, — užbaigę Szilagyi.

DR. J. DEVEIKĖ

Montrealo lietuvių rezoliucija Jungtinių Tautų pilnačiai

Mes, Kanadoje gyvenantys lietuviai, įvairių politinių pažiūrų ir pasulėjusių ištikiminių, susirinkę 1952 metais sausio mėn. 13 dieną, Montrealyje, 220 Pine Ave. salėje, į mūsų susirinkimą, prašome tautos pakelti balsą Jungtinių Tautų forume prieš mūsų tėvynės Lietuvos pavergimą. Pasaulis turi išgirsti, kad Sovietų Sąjunga, sulaužiusi visą eilę tarptautinių sutarčių, neteisėtai ir smurtu pavergė Lietuvą ir ligi šiol yra išsūdžiusi ir ištrėmusi apie pusę milijono lietuvių. Ir šiandien Sovietų Sąjunga tebežudo ir tebetremia Lietuvos gyventojus, nepaisydama nei Atlanto chartos nuostatų, nei Jungtinių Tautose priimtųjų žmogaus ir tautų laisvo apsisprendimo principų.

Jūs esate laisvojo pasaulio ir tiesos atstovai, ir todėl negalite neišgirsti mūsų prašymo ir reikalavimų:

1. Jungtinės Tautos turi pasiskelbti visam pasauliui, kad Lietuva ir kitos Sovietų pavergtos tautos yra planingai žudomos, ir padaryti vaską, kad ne

liniam Sekretoriui — Jo Eks. Trygve Lie.

3. Žmogaus Teisių Komisijos Pirmininkui — Jos Eks. Ana Figueroa.

(Visų trijų adresai: Palais Chaillo, Paris (16), France.

4. Jungtinių Amerikos Vals tybių delegacijos Pirmininkui — jo Eks. Warren R. Austin (Hotel Astorija, 131 Ave des Champs Elysee, Paris (8), France).

5. Kanados delegacijos Pirmininkui — Jo Eks. S. Garson, M. P.

(Adresas: Hotel Raphael, 17, av. Kleber, Paris (16), France).

Šią rezoliuciją susirinkimo išrinkti pasirašys šie asmenys (alfabeto tvarka):

Marija Arlauskaitė, Inž. J. Butla, Pranas Bukauskas, Petronėlė Juškevičienė, Jadvyga Juodviršienė, Mykolas Juodviršis, Jonas Kardelis, Kun. J. Kulbis, S. J., Jonas Ladyga, Juozas Navikėnas, Henrikas Nagys, Juozas Pakulis, Juozas Parojus, Angelika Sungailienė, Pranas Šimelaitis, Kostas Toliušis ir Jonas Viliušis.

Generalinis Lietuvos Konsulas Jungtinėse Amerikos Valstybėse
JONAS BUDRYS

šios stotims kelią, Amerika įrengia du radijo laivus, kurie pertransliuos Amerikos Balso žinias į rytus. Kadangi laivas galės keisti vietą, tai ir trukdymas nebus toks efektingas. Viena laivas jau išplaukia į jūrą jau šio mėn. gale.

ORO PAŠTU IS TREMTIES

VLIKE ruošiamasi didelėms permainingoms, kurios gerojai pakleistų jo sudėtį, bet nepažestų esmės.

Dabar laukiamas sugrįžtant prof. Kaminskis, kuris šį mėn. išplaukia į Europą. Jis, spėjama, turės Amerikoje iškristaliuoti pasiūlymų.

VLIKO du nariai — prel. M. Krupavičius ir p. J. Brazaitis lankėsi Paryžiuje, bet, kiek girdėti, nesimatė nei su min. p. Lozoraičiu ir nesilankė JTO, kur šis su kitais diplomatais vedė akciją už pavergtųjų tautų išlaisvinimą. (hlj).

JAV SUDARĖ ATOMINĘ AVIACIJĄ

Oficialiai pranešama, kad Amerika sudarė atominę aviacijos dalinius. Dalinys jau padarė bandymus. Jo lėktuvai nunešė atominės bombas iš Amerikos į Afriką ir sugrįžo be nusileidimų.

SOVIETAIS PRIEŠ INDOKINIJĄ

Vesdami karus prieš ramias šalis, sovietija Indokinijos pasienyje stato naujas tvirtoves, nukreiptas prieš Indokiniją. ...

Kaip žinoma, Kinijos komunistinė valdžia visą laiką per savo sieną siunčia vadinamus sukilėlius į Indokiniją, kur jie daro užpuolimus ir veda karą jau kelintus metus.

SUECO PERKASAS KOVŲ FRONTE

Egiptiečiams atsakius dirb ti kanalo įmonėse, iš šiaurinės Afrikos vežami darbininkai, kurių bus apie 10.000.

ČIKAGOS NUOTAIKOS

JAV lietuvių bendruomenė.

Ji formaliai sukurta. Lieka sudaryti apygardas ir apylinkes. Daug kur patys tautiečiai imasi iniciatyvos ir kuria apylinkes, išrinkdami laikinąsias valdybas ir kontrolės komisijas. Tačiau, visi, pasigenda LOK'o nurodymų. ... Jau praėjo kuris laikas, o JAV Liet. B-nės vadovybė neišleido jo atsišaukimo, nepaskelbė jo kitių taisyklių, net JAV lietuvių B-nės laikinasis statusas mažai kam težinomas. ...

Suprantama, kad kiekvienas esame užimti, kasdieninių darbų nuvarginti, bet pasiimtoji pareiga turėtų visas kliūtis nugalėti! Gausūs Čikagos lietuviai pradeda abejoti didelio darbo sėkme, ypač po nelabai sėkmingos praktikos Illinois lietuvių tremtinių bendruomenėje. ... Išblaškykite pradedančias kilti blogas nuotaikas JAV Lietuvių Bendruomenės adresu!

R. K.

— 14 metų lietuvis R. Valdonis yra pripažintas pavyzdinčiausiu Amerikos berniuku. Valdonis per AB kalbėjo lietuviškai.

— Vašingtone posėdžiavo Pacifiko štabų viršiniųjų. — Mirė 62 metų prancūzų gen. De Lattre de Tassigny, buvęs karo vado 2 Pas. kare ir Indokinijoje.

— V. Vokietijos valdžia paleido komunistų ir fašistų - nacių organizacijas.

— Vengrijos valdžia gyvena krizę, nes darbininkai jos neklauso. Rakosai reikalauja darbininkams didesnių represijų. — Praėjusią savaitę nuskendo 2 laivai — vienas vak. Europoje ir vienas ties Aliaskos.

— JTO Ekonominė komisija pasiūlė valstybėms rekomenduoti žemės reformą.

— Varšuvoje teisiamai 5 kriminalistai, kaip politiniai nusikaltėliai.

NAUJI SSRS POSUKIAI JTO

SAVAITINĖ POLITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Paryžiuje tebevyksta JTO pilnatinės posėdžiavoje šaltasis karas. Nepaėjus pirmiems Rusijos siūlymams, Višinskis gavė instrukcijų daryti naujus. Po to, kai JTO priėmė vakar. pasiūlytą ginklavimosi sumažinimo planą.

VIŠINSKIS INESĖ NAUJĄ NUSIGINKLAVIMO PLANĄ.

Pagaliam Rusija sutinkanti su tarptautine kontrole, kurią jau seniai siūlo Amerika, Anglija, Prancūzija, ir visos vakarinės pasaulis. Bet... tą kontrolę daro vėl neveiksminga reikalavimu, kad komisija „nesikištų į vidaus reikalus“.

Spėjama, kad Rusija čia bus sugalvojusi kokią triuką. Pirmą vakariečių siūlomąją kontrolę jie vadina „šnipais“, o dabar keičia reikalavimu „nesikištų į vidaus reikalus“. Jeigu tai bus priimta, tai susidarys padėtis be išeities: kai Ameriką nusiginkluos, Rusija pavyks ta komisiją, nes ji bus apkaltinta, kad „kišasi į vidaus reikalus“.

JTO PRIĖMĖ PABĖGĖLIŲ KONVENCIJĄ.

kuria bus plobojami pabėgėliai iš įvairių kraštų, Rusija su sveltis balsavo prieš konvenciją. Višinskis išdorojo ta progą kalbą. Jis teigė, kad vakariečiai esą tegul tiksliai leidžia, tai visi pabėgėliai bėgs namo kaip pamazgyti. ... Visi suprato, kad ši jo kalba yra nukreipta savo vidaus reikalams: ši jo kalba bus atspausdinta Rusijos bolševikų spaudoje, todėl Rusijos žmonės tuo bus įtikinti, kad visi pabėgėliai bėgtų

RUZVELTIENĖ IŠKRĖTĖ STAIGMENĄ

Ji New Yorko aerodrome atsakiusi ir spaudos paklausimą dėl JAV žygių prieš Rusijos genocidą, kad, girdi, nieko nearys, nes nesą tikrų įrodymų. Ruzveltienė, matyt, ne nuri matyti tų milijonų žmonių, kurie prasiveržė iš už geležinės uždangos ir veržiasi į Ameriką. ...

DERYBOS KOREJOJE DEL TAIKOS STOVI VIETOJE.

Suėjo pusė metų, kai Korejoje prasidėjo taikos derybos. Komunistai nesutinka keistis karo belaisviais gera jų valia ir reikalauja, kad keitimas būtų daromas prievarta ir taip pat reikalauja ties frontu statyti aerodromus. Iš to aišku, kad derybos pirmyn neina. Vyksta kovos, kurios daugiausia reiskiasi ore.

Dėmesį į save kreipia CHURCHILLIO PASITARI MAI OTTAWOJE.

Smulkesnių žinių nėra, bet

Vajus „N. L.“ būstinei

Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ namų statybos vajui, pagal šerinininkų su šerinkimo nutarimą, šerus pavirgubino: p. Ona Pakšteinė, Montrealis\$ 10,— Namų statybai aukavo: Generalinis Lietuvos Konsulas Jonas Budrys, New York, USA ..\$ 5,—

IRANO SUSIKIRTIMAS EINA AŠTRYN.

Irano valdžia pareikalavo už daryti visus Anglijos konsulatų Irane, nes esą jų tarnautojai varą prieš Iraną propagandą. Mossadegh nesutiko šio pareidymo atšaukti.

Egipto konfliktas nenurimsta. Įvyko mūšis Sueco srity, kur yra užmuštų ir sužeistų. Egiptas ištremia anglus.

VISAS PASAULIS NERA MUS DEL SSRS AGRESIJOS.

Švedijos karalius, atidarydamas parlamento sesiją, pasiūlė pailginti karo tarnybą ir daugiau pinigų skirti ginklavimosi reikalams, nes reikia ruoštis atremti agresiją.

AMERIKOS BALSAS IS LAIVŲ

Amerikos balsui pastojus Ru

Inž. Povilas Narbutas, Montreal\$ 5,— p. Vilius Pėteraitis, Montreal\$ 2,— p. Albertas Norkeliūnas, Montreal\$ 2,— Padvigubinusiai šėrus p. Pakštienėi ir visiems aukojusiems, — didelis ir nuoširdus Sp. B-vė „NL“ ačiū.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Keli paaiškinimai

GG SKAITYTOJAMS

Šio kontinento lietuviškoji Lietuvos" skaitytojai gali užspauda per ilgus metus yra sudariusi tradiciją, kad, skaitytojai užsimiršus prenumeratos datus, laikraščių administracijos jiems laiškais primena, kada jų prenumerata yra išsibaigusi ir jie prašomi ją atnaujinti.

Ši tvarka seniems Kanados lietuviams yra įprasta ir jie jos kitaip net neįsivaizduoja.

Naujieji gi ateiviai Lietuvoje buvo pripratę prie kitos tvarkos: jie patys sekavo savo prenumeratos reikalus ir patys neprimenami ir neraginami už laikraščius apsimokėdavo. Dabar kada jie gauna priminimus arba paragimus, kartais net stipriai užsigauna.

Mums tenka tuos du nusistatymus suderinti, pasirinkus kuri vieną, nes neįmanoma atskirti, kuris skaitytojas yra ko kio nusistatymo. Pagerbdami šio krašto tradiciją, mes pasirinkome priminimo būdą, nors jis yra sunkesnis vykdyti ir, be to, reikalingas specialių susirašinėjimo išlaidų.

Todėl visus mielus skaitytojus prašome tai turėti omeny ir prašome dėl priminimo neužprašome dėl priminimo neužsigausti. Būsime labai dėkingi tiems, kurie patys seks savo prenumeratą ir patys neprimenami iš anksto susimokės, bet jeigu kas užsimirš, mes pasiūstengsime priminti.

ATSILYGINIMO BODAS

Yra geriausia, kad skaitytojas atsilygina už visus metus iškart ir išanksto. Tas administracijai šalina visokius rūpesčius, nes tokiu atveju atpuola kartotkas tikrinimo darbas; atpuola laiškus su priminimu rašymas; atpuola ir su tuo susietos išlaidos.

Bet skaitytojai ne visi ir ne visuomet gali už laikraštį susimokėti iškart. Kai kurios leidyklos nustato pusmetinį atsilyginimą ir tokiu atveju nustato ir kitokią laikraščio kainą.

„Nepriklausoma Lietuva“ šia prasme eina skaitytojui ir pagalbą ir sudaro jam didžiausių lengvatų: „Nepriklausomos

Kiek Kanada gali priimti imigrantų

Pažinkime Kanadą

Oficialios žinios.

Imigracijos banga Kanadoje buvo ypatingai didelė šio šimtmečio trečiame dešimtmetyje. Kanada dabar stebi tos emigracijos rezultatus, palyginama išleidimą su darbo rinku. Šituo būdu Kanada galės nustatyti krašto absorbuojamo pajėgumą.

Kanada laikėsi jau nuo 1930 metų atsargios imigracijos politikos. Depresija beveik visiškai užtrenkė Kanados duris naujiems imigrantams, ir tik po antro pasaulinio karo vėl jos buvo atidarytos.

Nuo 1945 iki 1951 metų duys buvo atidarytos gan plačiai, kad ir ne visiškai taip, kaip tuose nekomplikuotose laikuose nuo 1900 iki 1914.

Per paskutinius 6 metus mes priėmėme maždaug 585.000 žmonių. Spėjama, kad 1951 metais atvyko 150.000 arba daugiau. Laikotarpyje nuo 1946 metų iš Suvienytos Karalystės atvyko 192.000, Olandijos 46.000, Lenkijos 43.000, Italijos 35.000, Vokietijos 29.000, Pabaltijo kraštų 30.000, Ukrainos 26.000 ir Praniūzijos 9.000.

Likutis atvyko iš viso pasaulio kraštų, kaip Skandinavijos, Islandijos, Šveicarijos, Arabijos, Kinijos, Rytinės Indijos, Irano, Turkijos, Japonijos, Šveicarijos, Arabijos, Kinijos, Rytinės Indijos, Irano, Turkijos, Japonijos ir net iš Rusijos, kuri per pirmuosius 1951 metų 8 mėnesius davė 1.000. Jungtinės Valstybės prisidėjo su 5.000 per tą patį laikotarpį.

Britanija stovi pirmoje vietoje, Olandija antroje, Italija ir Vokietija, stovi trečioje ir ketvintoje vietoje.

Kai paskutiniiais metais imigracijos banga pasiekė rekordinį aukštį, tai buvo galima pastebėti didėjantį nedarbą ir ekonominį nesklandumą. Neseniai atsargėsi stebėtojai reikalavo, kad durs imigracijai būtų vėl, kad ir nevisiškai, uždarytos. Kiekvieną žiemą turime bedarbių ir gruodžio mėnesį buvo agituojama, kad imigracija būtų visiškai sustabdyta.

Organizuoti darbininkai, kurie labai saugo savo iškovotas teises, žiūri ir masinę imigraciją su abejojimu. Kai kas iš jų galvoja, kad imigrantai yra „pigio darbo jėga“. Toks galvojimas yra labai senas ir visuo met atgaivinas, kai bedarbių skaičius auga. Per paskutines savaites darbininkų atstovai Toronte, Winnipege ir Vancouvryje spaudžia vyriausybę, kad ji būtų atsargesnė imigracijos politikoje ir kad ji geriau pasirinktų imigrantus, kad jiems čia atvykus visi būtų ap rūpinti darbu, Ottawa pranešė, kad ji darys tam tikrus suvaržymus iki pavasario, kol bedarbių skaičius sumažės. Viena pranešime sakoma, kad 1952 metais imigracija bus sumažinta iki 10.000.

Kiti vėl mano, kad mes esame per daug atsargūs, nes kai

vos laisvinimo byloje ir kreipiamasi į visuomenę visų grupių vienybei pasiekti. Reiškia, tie du blogumai galėjo būti pašalinti ir tai būtų didelės svarbos dalykas. Ir pagaliau, būtų buvusi padaryta pradžia VLIKo ir Diplomatiijos Šefo bendradarbiavimui ir gal būtų pilnesniam susitarimui ateity.

Diplomatams ši susitarimą priėmė, VLIKas jį atmetė.

Tačiau kaip ten būtų, lieka neužgincijamas faktas, kad kol viena ar kita pusė atsisako tartis, tai ir toliau negali būti vieningos, sutartinės akcijos Lietuvos vadavimo byloje. Ir kad ir toliau kraštas ir išeivija bus skaldoma tokiu momentu, kada mums vienybė yra daugiau reikalinga negu bet kada istorijoje.

Noriu tikėti, kad mūsų reikalai taip nebus palikti, bet kad bus daromi tolimesni žygiai ir įieškoma naujų būdų mūsų vadovaujančių organų veiklai suderinti ir suvienyti. D. Britanijos lietuviai kaip ir iki šiol rems ir ateity VLIKą ir Lietuvos diplomatus ir nepasiduos

tik pamatome mažą debesėlį danguje, tai tuoj bėgame pasislėpti.

Rytinėje Kanadoje, kur daugiau imigrantai iskuria, turima darbo aprūpinimo problemų. Tuo tarpu rimti stebėtojai vakaruose susirūpino regionaliniu imigrantų paskirstymu.

Yra žinoma, kad dauguma imigrantų nevyksta į tas vietas, kur gyventojų skaičius yra žemas ir kur jie būtų reikalingi, bet vyksta į tokias sritis, kur turime didžiausią gyventojų prieauglį.

Ontarija yra viena iš tokių provincijų, kur gyventojų skaičius labai greit auga. Ji priėmė per paskutinius 12 mėnesius 75.000 imigrantų, tai yra pusė visų atvykusių. Quebec, kuri yra antroji provincija gyventojų skaičiaus atžvilgiu, absorbuoja beveik 30.000; British Columbia, trečioji, priėmė apie 10.000 ir maždaug tiek pat vyko į Albertą. Apie 6.000 vyko į Manitobą, 1.000 į New Brunswick ir pora šimtų į Newfoundland ir tiek pat į Prince Edward Island.

Kanados pramonės centras pritraukia naujų ateivių daugumą. Paskelbti surašymo duomeniai rodo, kad tos trys pramonės provincijos, kurios savo laiku buvo greičiausiai augančios, prarado per paskutinius 10 metų dalį savo gyventojų skaičiaus tuo tarpu likusi krašto dalis turėjo nemažą prieauglį.

Karo metu nemaža dalis gyventojų persikėlė gyventi ir dirbti į Ontariją ir Quebec'ą, kur yra ginklų pramonė. Toks persikėlimas vyko ir po karo. Manitoba, Saskatchewan ir Alberta gavo per imigraciją ir natūralinį prieauglį nemažai žmonių, bet jų gyventojų skaičiaus praradimas yra didesnis. Per tuos 10 metų Saskatchewan prarado 204.000 žmonių, kurie vyko į kitas Kanados provincijas arba į Jungtines Vels tybes; Manitoba prarado kitus 66.000 ir Alberta 9.400.

Valstybės ekonomijoje, kaip rinkos pastovume ir natūralinių resursų išvystyme, šitokia padėtis yra sulgi ekonomistų nuomone nesveika. Prerijų provincijų ekonomija, atrodo, sveika ir jos praturtėja (Alberta aliejumi, Manitoba nikeliu ir gamyba, Saskatchewan žemės ūkiu ir uranijaus atradimu), bet nuolatinis gyventojų skaičiaus mažėjimas gali turėti rimtų pasekmių.

Kaip parodyta, imigracija neturėtų būti reguliuojama vien darbo rinka bet ir regionaliniu nalinu gyventojų skaičiaus reikalingumu.

ALIEJAUS GAMYBA VAKARUOSE VIS DAR AUGA

1951 metais vakaruose buvo pasiektas naujas rekordas Alberto ir Vakarinės Kanados aliejaus gamyboje. Tai jau

skaldančioms įtakoms. Laimėjimai, mes čia sugėbame rasti bendrą kalbą DBLS ribose ir mes lygiai mieliai ir garbingai priimame ir VLIKo atstovus ir Diplomatiijos Šefą. Taip mes laikysimės ir ateity, tikėdami, kad ir mūsų vadovaujantys organai, pagaliau, pėsims atsakingumo dvasia ir parodys daugiau valstybingumo ir politinio subrendimo savo veiksmuose ir darbuose. Lietuvių vadovaujančių organų vienybės ir sutarimo reikalauja kraštas, išeivija, o taip pat mūsų santykiai su svetimomis valstybėmis. Tas mums yra būtinybė ir tas turi būti pasiektas“.

PADEKA.

Mūsų mylimai motinai a. a. Jadvygai Polikauskienei mirus, širdingai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui Tėviui J. Kubiliui, kun. A. Vilkaičiui, Tėviui St. Kulbiui, vargonininkui p. A. Piešinai, choristams ir visiems, kurie mus atsiminė mūsų liūdesio valandoje.

Nuliūdę:

Dukros, žentas ir anūkai.

penkti metai iš eilės, kuriais pasiekti nauji rekordai.

1951 m. atvyko 780 naujų aliejaus gamintojų, tuo tarpu 1950 m. 753; 33 nauji aliejaus atradimai buvo padaryti palyginus su 10 tais metais prieš tai ir dujų šaltinių buvo užtikti dvigubai daugiau, būtent 75, o 1950 jų buvo tik 35.

Albertos aliejaus gamyba, kuri buvo paskatinta tarpprovincinės vamzdžių linijos užbaigimu, nepaprastai pašoko. Gamyba siekė per pirmuosius 1951 metų 10 mėnesius 38.203.396 statinių, tuo tarpu per ištisus 1950 metus buvo pagaminta tik 27.149.318 statinių.

Manitoboje buvo pirmasis aliejaus atradimas, tai yra Co ville srityje, provincijos pietvakariniam kampe. Pirmasis atradimas buvo taipogi British Columbijoje, Fort St. John, Peace River srityje, provincijos šiaurės rytiniame kampe.

Saskatchewan buvo atrastas sunkusis nešvarus aliejus Coville srityje, taipogi ir du-

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ PLATINTOJAI.

MONTREALIS:

Grigaitis Kęstutis,
750 Dundas St., W.
Prancūšas Sigitas,
92 Crawford St.
Masionis Jonas,
583 Dovercourt Rd.,
Januševičius Petras,
168 Concord Ave.
Juškaitis Jonas J.,
907 Dundas St. W.

HAMILTON:

Gumbelevičius Eduardas,
123 Robinson St.
Prielgauskas Klemensas,
51 York St. (Fischer's Htl.)

WELLAND:

Skaistys Gediminas J.,
21½ — 6 St.

KITUR:

Frenzelis Augustinas,
190 Felan Ave.,
Oakville, Ont.
Januška Petras,
1027 Howard Ave.,
Windsor, Ont.
Gurklys Feliksas, R. R. 4,
Tillsonburg, Ont.
Smilgis Emilis,
614—5 Ave., Vancouver, B.C.
Kojelaitis Aleksas,
R. R. 4, Rodney, Ont.
Noreika Stasys, 212 — 11 St.
Lethbridge, Alta.
Meškauskas Mikalojus,
603 Kingsway, Sudbury, O.
Mikelėnas Jonas,
R. R. 2, Wilsonville, Ont.
Skaržinskas Jurgis,
652 Queen St. W.,
S. S. Marie, Ont.
Treigys Vincas,
R. R. 1 Simcoe, Ont.
Rimas Bagdonas, 415 Pine St. W., Sudbury, Ont.

AUSTRALIJA:

„Australijos Lietuvis“,
35 Cator St., West Hind-
march, Adelaide,
S. Australia.

ju. Kitos vietovės rodo gero aliejaus buvimą. British Columbijoje atrasti pirmieji dujų laukai, Piece River srityje.

Bruto vertė tų atrastų aliejų ir dujų rezervų Vakarinėje Kanadoje įkainuojama apie 4 milijardai dol. Dujų rezervų Albertoje pradžioje buvo apie 7 trilionų kubinių pėdų, o dabar spėjama, kad jų turima nuo 10 iki 16 trilionų. Aliejaus atsargos padidėjo 1951 metais kaip spėjama nuo maždaug 925.000.000 iki 1.300.000.000 statinių.

Šitos atsargos yra tik dalis visų dar neatrastų žemės turų. Iki dabar yra ištyrinėta tik 5% to 400.000 mylių krašto, kuris turtingas dujomis ir aliejumi.

URANIUMAS SASKATCHE WANO ŠIAUREJE

Uraniumas, kuris taip reikalingas Kanados atominiam tyrinėjimui, pakeis Saskatchewano šiaurės išvaizdą. Arti 10.000.000 dol. buvo išleista uraninio klotų išvystymui šitam uolotame krašte ir dar daug Nukelta į 9 puslapi.

U. S. A.:

J. Janulaitis, 3645 So. Emerald Ave, Chicago 9. P. J. Janulaitis yra ir „NL“ atstovas Cikagoje.

Raciborskas Albinas,
4843 — 14 St., Cicero 50, Il.

Aušrotas Bronius,
179 Clymer St., Brooklyn N., N. Y.

Gudas, Leonas, 2412 Spring-land, Ville Emard.

Gudžiūnas Kazimieras, 2615 Bercy St.,

Parojus Juozas, 7240 Quere-

bes Ave.

Andruškevičius Kostas, 5155

Bourbonniere, Apt. 6, Rsm.

Kvietkauskas Povilas, 1730

Grand Trunk, Pt. St. Ch.

Adamonis Henrikas, 2336A

Knox St., Pt. St. Ch.

Leknickas Jonas, 7659 Cent-

ral St., Ville Lasalle.

Šimelaitis Pranas,

1271 Allard, Verdun.

Lukas Kazys,

2586A Bercy St.

Juškevičienė Petronėlė,

3994 Rosemount Blvd., Rsm.

Bilevičienė A.,

2547 Montgomery St.

TORONTO:

Indrelėnė Ona,

202 St. Clarens Ave.

Sriubiškis Bonifacas,

42 Delaware Ave.

Skirgaila Vladas,

2044 St. Clarens Ave.

Šarūnas Vladas, (Toronto skau-

tai). 37 Indian Trail.

J. Beržinskas, The Times Ci-

gar & Gift Store, 1212 Dun-

das St. W., Toronto Ont.

ENGLAND:

Gerdžiūnas A.,

6 Beechey St., Oldham,

Lancs.,

Janušauskas V.,

8 George St., Armthorpe,

Nr. Doncaster, Yorkshire.

JUOKDARIAI...

„Sveturgimiai“...

Tai naujas terminas, kurį nu kalė Amerikos komunistai. Tie sveturgimiai — tai komunistai. Komunistai bijo savo tikrojo vardo, todėl sugalvojo naują vardą — „sveturgimius“. Pats Bimba taip rašo, — todėl nieko negalima kaltinti, kad kas nors juos tuo vardu pravardžiuotų. Tai pačių komunistų sugalvotas naujasis terminas, kuris dabar atstoja „progresyvius, komunistus, bolševikus“. Andriulis, Prūseika ir kiti lietuvi komunistai dabar save ir jų draugai juos vadina „sveturgimiais“.

Tikrai jie visu šimtu procentų sveturgimiai: jie yra pagimdyti Maskvos, — jie tikri sveturgimiai...

„Vilniečiai“...

Tai antras Amerikos lietuvių bolševikų vardas. Skaitytojas, pasiskaitęs šią antraštelę, pagalvos, kad tai yra Vilniaus miesto gyventojai — vilniečiai.

Bet ištikrųjų tai yra komunistinio laikraščio „Vilnis“ skaitytojai komunistai. Tai antras lietuvių bolševiko vardas, kurį „Laisvėje“ paskelbė pats draugas Bimba.

Bet... kaip jį be vadins, jis visvien lieka komunistas - bolševikas. Taigi: „chot ty i v no voj kožie, da sierde u tebia vsio tože“... (nors tu ir naują kailį turi, bet širdis tavo ta pati)...

Bimba sarmatija draugus.

Komunistai sugalvojo bulvarinę antraštę leidiniui „Kaip būti jaunam net ir senatvėje“. Ir, anot Bimbos, — „Truputį sarmata: tiems, kurie neperka kolonijos pralenkę tą amerikinių Lietuvos „Kauką“ (suprask — Čikagą).

Idomu tikrai, kam didesnė sarmata: tiems, kurie paperka bulvarinio leidinio, ar Bimbai, kuris su botagu nori priversti draugus tą bulvariniu vardu leidinį pirkti?

Mandrapypkis.

Kiti taip rašo:

„BRITANIJOS LIETUVIS“

„Lietuvių vadavimo byloje svarbiausią vaidmenį vaidina trys organai: lietuvių išeivių organizacijos, VLIKas ir diplomatai. Visi trys dirba vienas tikslui, visi vadovaujasi tais pačiais patriotiniais motyvais ir ištikiomybe Lietuvai. Visi trys taip pat turėtų jausti tą pačią atsakomybę savo pareigoms prieš tautą ir valstybę, bet, deja, taip nėra. Jau penki metai VLIKas nesutaria su diplomatais, arba tiksliau su Diplomatiijos Šefu p. Lozoračiu.

Objektyvus stebėtojas žino, kad klaidų buvo padaryta ir iš vienos ir iš kitos pusės, tai, pagaliau, yra žmoniška ir už tai, nieko negalima smerkti. Smerkti reikia tuos, kurie užsišpyrę nori tose klaidose pasilikti ir savo partinių bei asmeninių išsiskačiavimų nenori apaukoti bendriems tautos reikalingams.

Dėl to, Britanijos lietuviai, visuomet jautrus mūsų gyviniams reikalais, entuziastingai pritarė ir sveikino VLIKo delegacijos susitarimą su p. Lozoračiu, nors tas susitarimas buvo ir labai nepilnas. Jame tačiau buvo du svarbūs dalykai, t. y. susitarimas tartis Lietu-

Poniai VICTORIJA STANKEVIČIENEI,
ir jos visai šeimai, didžioje nelaimėje, jos motinai

A. † A.

JADVYGAI POLIKAUSKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamė

V. ir A. Gasiūnai

Kaip vystėsi reikalai paėmus Klaipėdą?

SUKILĖLIŲ VADO p. J. BUDRIO PRANEŠIMAS MONTREALY MININT SAUSIO 15 DIENĄ.

Gerbiamas Pirmininke, mieli lietuviai — broliai ir sesės!

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos malonių kvietimu pasinaudojau ir atvykau pas jus į Kanadą. Jau spėjau apilankyti keletą draugų, deja, vieno iš jų pasilgome mes visi — tai šviečios atminties puikininio Grant-Suttie. Jis garbin gai atstovavo Lietuvai per ilgus metus ir tėviškai globojo Kanados lietuvius. Jis tik su pasidžiavimu kalbėjo apie „savą“ lietuvių Kanadoje, džiaugėsi jų pasiekimais, siejo juos su jais. To nuosirdaus ir iš tikimo Lietuvos ir lietuvių bičiulio atmintis liks ilgą mūsų širdyse.

Mano atvykimo tikslas — paminėti su jumis Klaipėdos susijungimą su Lietuva. Kartu aš džiaugiuosi, turėdamas tokią malonią progą pasisvečiuoti jūsų tarpe, pasimatyti su draugais, o kai susipažinsime, gal visi liksime bičiuliais. Visi jog esame to pačio kraujo, vie nodai sielojames dėl tos pačios mūsų bendros Motinos Lietuvos, dėl mūsų brolių, seserų, kenciančių savo tėviškoje, Sibire, ir išbarstyti po visas pen kias pasaulio šalis. Bet visų lietuvių, kur jie bebūtų, aukščiausias troškimas yra matyti laisvą mūsų mielą, gražią ir nepamainomą Lietuvą.

Sveikinu nuosirdžiai visus čia nusirinkusius, ypač Klaipėdos žygio bendradalyvius ne tik savo vardu, bet ir Sukilėlių Direktoriaus Pirmininko Erdmonono Simonaičio. Mano brolis Erdmonas man rašo:

„ir vėl greit sulauksime

KAS ĮVYKO LIETUVOS VĖLIAVĄ IŠKELUS!

Alijantų laivams su prancūzų kariuomene, Alijantų Komisijai ir administracijai su Petisne priešakyje išplaukus iš uosto, atsidusome. Visos bėdos, atrodė, pasibaigė ir galėjo me jaustis šeiminingais. Mano štabas persikėlė į buvusią Alijantų Vyriausio Komisaro buveinę. Dar nesutvirtavę, bet gyvenimas nelaukė,ėjo savo keliu, ir jau pirmoji valanda naujoje padėtyje iškėlė įvairių klausimų ir problemų.

Svarbiausia problema, tai naujas posūkis ir netikėtumas iš Alijantų Komisijos pusės. Vasario 15 d. Sukilėlių direktorija atsistatydino ir jos vieton buvo paskirta nauja Alijantų Komisijos sudaryta Direktorija iš Pirmininko Viktoro Gailiaus, Birškaus, Borcherto, Falko ir Panars. Nors ją sudarė Alijantų Komisija „atstatant tvarką ir teisę“, bet geresnės Direktoriaus lietuviams ir pageidauti buvo sunku: V. Gailius jau ke li metai kaip buvo Lietuvos diplomatinėje tarnyboje Berlyne, Karaliaučiuje ir paskutiniu metu Taline; du ūkininkų atstovai Birškus, ir Borchert buvo labai geri lietuviai; pirklių atstovas Falk ir darbininkų Panars skaitė save vokiečiais, bet abu gerai kalbėjo lietuviškai ir buvo visiškai sukalbami. Panars ir Falko kandidatūras išstare vokiečiai ir maldavo Falką sutikti, nes „lietuviai kitokių nepriims, taigi, iš 5 punktų, jų tarpe ir tai, kad

„ARMIJOS VADO PALIEPIMĄ“

Kitas keblus palikimas, tai Lenkijos Pasiuntinybė Klaipėdoje. Petisnės laikais Lenkija, vykdydama savo tikslus, paver tė Konsulatą Pasiuntinybe ir paskyrė Charge d'affaire Šarotą. Nežiūrint į tai, kad Lietuva santykių su Lenkija neturėjo, jis, pasitaręs su Alijantų Komisija, liko. Ir štai, vasario 19 d., gaunu dvi vizitines kor-

mums ir visai Lietuvai brangią sausio penkiošią dieną. Kaip puiku būtų, kad mes ją galėtume laisvoje Tėvynėje švęsti. Nors kelias į laisvą Lietuvą mums atrodo pilnoj tamsumoj, bet aš tikiu, kad ir man pavyks ją pamatyti ir kad aš galėčiau prie jos atstotymo prisidėti. Perduok mano sveikinimus susirinkimui. Aš esu pilnas vilčių! Mano gyvybės išlaikymas kacetų pragaruose būtų be prasmės, jeigu man nepavyktų grįžti į Nepriklausomą Lietuvą, į kurią įeity visi lietuviški kraštai, su sostine Vilniumi“.

Lygiai prieš 29 metus, sausio 13 d., mes buvome ties Klaipėdos miesto vartais, o sausio 15 d. įžengėme į miestą.

Klaipėdos sukilimas ir susijungimas su Krašto su Didžiąja Lietuva yra vienas gražiausių lapų Nepriklausomos Lietuvos istorijoje ir lietuviai turi teisę žinoti, kaip tai įvyko. To dėl jau 1933 metais aprašiau Klaipėdos miesto paėmimą ir tas aprašymas tada tilpo Maria napolio Kolegijos leidžiamam „Studentų Žodyje“. Tuo pat sumetimui bendrą sukilimo aprašymą perrai daviau žurnalui „Karys“ ir kitai spaudai. Rašy damas stengiausi objektyviai patiekti reikšmingesnius fak tus, ir iš to, kas jau parašyta, nėra nieko, ką turėčiau braukti ar taisyti. Kadangi visi turėjo progos spaudoje apie tai skai tyti, tad šiandien pasakosiu to liau.

gelbėkite situaciją“. Nauja direktorija buvo darbinga ir pa jėgi Kraštą nuraminti ir administruoti. Bet štai netikėtumas: Alijantų Komisija, savo išvykimo išvakarėse, siunčia raštą jau ne Direktorijos Pirmininkui, o tituluoja jį Klaipėdos Valdžios Ministru Prezidentu. Kuo ne Freišatas? Tiek Komisija, tiek Petisnė su visu savo štabu išvyko su nieku neatsisveikine ir palikę „Val džią“ su Ministru Prezidentu. Kaip reikėjo tai suprasti? Ne noras susiršti paduriu atsivė kinimu reikė, kad turi kokius tai piktus paslėptus planus atieiti. Aukštojo Komisaro Petisnės žinioje buvo svarbiausios administracijos šakos: sve timšalių kontrolė, pasai ir vizos tiek iš, tiek į kraštą, am nestijos teisė, Kraštas buvo per duotas ne Lietuvos valdžiai, bet sudarytai Klaipėdos krašto valdžiai, o apie teises ir funkcijas, kurias turėjo Petisnė, buvo iš viso nutylėta.

Tų pačių minčių vedamas atėjo pas mane Erdmonas Simonaitis. Čia skaitau reikalin ga pabrėžti, kad jie stojo į kovą drašiai, be rezervų ir be jo kių seperatinių ir asmeninių tikslų. Jis atėjęs atkreipė ma no dėmesį į tai, kad dabar yra proga atsikratyti visos eilės ne naudingų kraštui valdininkų, nebuvousių darbe sukilimo metu. Veikti teko skubiai, tad

„ARMIJOS VADO PALIEPIMĄ“

— Taip nėra,—ir jis vėl pra dėjo aiškinti, kad klausimas to

li gražu nebaigtas.

— Aš vėl nurodžiau, kad ju ridinę klausimo pusę palieku spręsti diplomatams, mes gi, sukilėliai, žiūrime kitaip. Ma no reikalavimas pasilieka galio je ir Miesto Komendantas prižiū rės, kad jis be jokio atide lojimo būtų įvykdytas. Man rūpėjo, iki legalios padėties išgaliojimo, užbaigti sukilimo laikotarpį ir perduoti „nuvaly tą stalą“. Tad, jiems išėjus, pakviečiau pulk. Vitkauską (vėliau tapusį kar. vadu), atvykusį mano žinion vasario 16 d., kurį paskyriau Miesto ir Apskrities Komendantu. Iša kymas, Komendantui prižiū rint, buvo įvykdytas ir Ponas Šarota išvykdamas įteikė Kras to Direktorijos Pirmininkui raštišką protestą dėl iškraus tymo ir pažadėjo neužilgo grįž ti. Apie tuos įvykius, mano pa sisavinimą Vyr. Komisarą tei sių ir Lenkijos Pasiuntinybės likvidavimą, naktį pasikalbėji

NAUJA SITUACIJA

ne dienomis, bet valandomis kėlė naujas ir rimtas proble mas, kurios, daugumoje, jau ne galėjo būti išspręstos vietoje, bet Centro Valdžios. Taip vasario 20 d. Direktorijos Pirmininkas p. V. Gailius pranešė, kad kras to Išdžs tuščias: markei puo lant Kraštui grėsia finansinė suirutė; ne tik algų valdinin kams, bet ir sąskaitų negali ap mokėti. Lietuva buvo laiminga, kad pirmoji iš visų kaimyni nių valstybių išdrįso įvesti pastovią valiutą. Tai buvo dar bar jos didelis pliusas. Minist ras Pirmininkas Galvanauskas pažadėjo Klaipėdos kraštui su teikti paskolą ir patarė Direk torijai paskubinti lito įvedimą Klaipėdos Krašte.

Vasario 21 d. atvyko Finan sų Ministras p. Vytautas Pet rulis tartis lito reikalu su Di rektorija, Prekybos Rūmais ir kitomis Krašto ekonominėmis organizacijomis. Pasitarimu se iškilio reikalas ir kuo skubiai atidaryti ir Lietuvos Ban ko skyrių. Ponas Petrusis ypa tingai daug reikalų turėjo Klai pėdoje, nes teko svarstyti mu ty, mutinių ir akcizų proble mas. Tą pačią dieną atvyko ir geležinkelio direktorius Inž. Sabaliauskas su pagelbinin kais savo specifiniais klau simeis. Taip pat glautinai pa aiškėjo, kad p. A. Smetona pri ėmė Vyriausybės kvietimą ir vasario 23 d. jau atvykęs į Klai pėdą. Priderėjo tinkamai pa stiekti pirmąjį aukštąjį Val džios Atstovą, tad geležinkelio stotyje buvo išstatyta garbės sargyba su orkestru ir susirin kio visi Krašto Direktorijos na riai, abu Miesto Burmistrai, Prekybos ir kitokių Rūmų pi rmininkai ir žmonių minia, spė jusi sužinoti apie įvykį iš spau dos. Sutikimas buvo šiltas ir nuosirdus ir po oficialios da lies, Aukštasis Įgaliotinis bu vo raitelių palydėdys į savo butą. Tą pačią dieną gavau du pasiūlymus: vieną iš Krašto apsaugos Ministro būti Šaulių Sąjungos Viršininku, antrą iš p. A. Smetonos, būti jo pava duotoju. Dar nežinodamas

KOVO 10 D. GRIUVO PASKUTINĖ PERTVARA:

susitarimu tarp Lietuvos Vy riausybės ir Klaipėdos Krašto Direktorijos oficialiai buvo pa naikinta siena tarp Lietuvos ir Klaipėdos Krašto. Nuo tos die nos turėtų prasidėti ramus ir normalus gyvenimas abiejų su sliejusių dalių gerovei bet, de ja, taip nebuvo. Tam buvo daug nenugalimų priežasčių. Jei Lenkijos pretenzijos pačia me krašte ir išnyko, už tai iš pamatų pasikeitė artimiausio ir didelio kaimyno pažiūros ir Klaipėdos Kraštą. Saryšyje su nauja politika prasidėjo ir atitinkamas Vokietijos spaudi mas į Lietuvą, keliais frontais: diplomatiniai politinis — Gene voje ir Alijantų sostinėse, Vo kietijos atstovo ir Konsulo iš maišymas; ireditinis Klaipė dos Krašte — veikimas per ne oficialias patriotines organiza cijas, kaip: Heimatbund, Me-

me pranešiau Ministrui Pirmi ninkui p. Ernestui Galvanaus kui. Pirmininkas nesulaukė nuo entuziastiškų sveikinimų.

Tą pačią naktį sužinojau, kad Vyriausybė mano kvieti Aukštuoju Įgaliotiniu Klaipė dos Kraštui p. Antaną Smeto ną, taip sėkmingai vedusį Klai pėdoje derybas sukilimo metu ir jau grįžusį į Kauną.

Vasario 20 d. atvyko pulk. Čaplikas ir prisistatydamas pranešė, kad jo pulkas perke liamas į Klaipėdą, kaip nuola tinė Klaipėdos įgula. Klaipėdą užplūdo tūkstančiai lankyto jų iš Didžiosios Lietuvos: vie nių jų džiaugsmo apimti, kuo greičiau norėjo pamatyti tą naujai prisijungusį Kraštą ir savo Uostą, kiti norėjo paspe kuliuoti. Padėtis, tuo tarpu rei kalavo rimties ir takto. Ne vi si susiorientavo, kai kurie pa sijuto užkariautam krašte ir privedė prie nemalonių inci dentų.

apie antrąjį pasiūlymą atsisa kiau nuo pirmojo, nes ta sritis manęs netraukė.

Vasario 24 d. 11 val. ryto buvusioje Petisne buveinėje, kuri dar turėjo ant fasado už rašą „Haut Commissariat“, bu vo atliktas oficialus p. A. Sme tonos pareigų perėmimas. Susi rinkusių Krašto ir Miesto pa reiginių akivaizdoje, aš perska ičiau abiem Krašto kalbom Lie tuvos Prezidento aktą apie p. A. Smetonos paskyrimą ir duo tus jam įgaliojimus. Po to, A. Smetona susirinkusiems pasa kė atitinkamą momentui žodį ir pranešė, kad aš būsiu jo pa vaduotojas. Iškilmės buvo už baigtos bendra fotografija. Bet dar tą pačią dieną, 5 val., Alijantų atstovai Kaune apsila nę pas Užsienių Reikalų Mi nistrą ir pareiškė nepasitenki mą dėl valdžios perėmimo Klaipėdos krašte ir Lenkijos konsulato iškraustymo.

Jau anksčiau keletas Krašto valdininkų, parodžiusių prieš lietuvišką nusistatymą, mano parėdymu, buvo atleisti iš pa reigų, o ne Krašto piliečiai ir iškrausti į Vokietiją. Vasa rio 24 d. 35 policijos valdinin kus atleidau kaip nelojalius.

Vasario 25 d. galutinai atsiveikinau su savanoriais, o dar pasilikusius pavadėčiau pulk. Čaplikui, kad atleistų juos na mo. Tą dieną ministras Pet rulis turėjo net tris posėdžius Prekybos Rūmuose lito įvedi mo reikalu ir vasario 26 d. bu vo paskelbta lito įvedimas šia lia markės, kurios likimą turė jo išspręsti pats gyvenimas.

Vasario 28 d. Jankus, Simo naitis ir aš nuvykome į Kauną. Kauno stotyje mus pasitiko Krašto Apsaugos Vice-Minist ras Papečys ir pasveikino mi nisterio vardu. Kaune Jankus, Simonaitis ir aš buvome Val džios svečiais: mes apgyvendi nom Lietuvos Viešbutyje ir ten Vyriausybė iškėlė didžiulį po kyklį, Seimo nariams ir kvies tiems visuomenės atstovams da lyvaujant. Kovo 3 d. grįžome Klaipėdon.

melandbund, Stalhelm. Jos ve ike planingai ir koordinuotai ne tik tarp savęs, bet, turį pa grindo tvirtinti, metų gale su jais jau derino savo veikimą skaitlingas savo sąstatu Vo kietijos Gen. Konsulatas Klai pėdoje. Heimatbundas ir kitos viršminėtos organizacijos Vo kietijoje, per savo patikėtinius Klaipėdos Krašte, brovėsi jung ti ir vadovauti to krašto vo kečiams, kiršinti prieš viską lie tuvišką, kad neprileistų prie tai kingo ir gero abiejų tautybių sugyvenimo. Dėl tos jų sava rankiškės ir priešingos ano me to Vokietijos oficialiai politikai veiklos, tarp organizacijų ir Vo kietijos konsulų priedavo prie konflikčių. Keli konsulaiva buvo atšaukti dėl tų organizacijų skundų, kad neužtenkamai gy vėnė „didelės Vokietijos presti- už preš mažą Lietuvą“. Vėliau tės ryšių su ana puse negali

Berlynas pasidavė įtakngų or ganizacijų vadų nuolatiniam spaudimui, pakeitė politiką ir atsiuntė agresyvių konsulų.

Lietuvos įgaliotinio padėtis buvo sunki. Jei prancūzų lai kotarpio iki sukilimo Lietuvos atstovas į įvairius lietuvių nu siskundimus galėjo duoti supras ti, kad ne mes valdome kras tą, arba kai ką ir pažadėti „jei mes valdytumėm“, tai Įgaliot iniui tokius moralinius vėkse ius teko lyg ir apmokėti. Tam jis neturėjo nei galios, nei ata tinkamo darbu pagelbininkų skaičiaus. Visa eilė sričių bu vo autonominių organų kompe tencijoje. Pirmosios Direktorijos glaudžiai bendradarbiavo su Įgaliotiniu, bet ir Direkto rijos rankos buvo surištos gau tais palikimais, pavaldė poros tūkstančių „paskolintųjų iš Vo kietijos ir „pristatytų visam amžiui“ valdininkų. Vokietija, numatydama neišvengiamą Krašto atskyrimą, pasiskubino perleisti daug nuosavybės mies tams, nes galvojo, kad miestai ilgą laiką pasiliks vokiški. Taip, pavyzdžiui, pajūrio juos ta — kopos, buv. tvirtovė Smė lynėje, buvo perleista Miesto savivaldybei. Kopos, po kelių metų bylinėjimosi, per Teismą buvo sugrąžintos Lietuvos Vals tybės nuosavybėn. Reikėtų ne mėnesių, bet keletos ramių me tų, kad kraštasekonomiškai per sityktytų, prisitaikydamas prie naujos situacijos ir rinkų. Tuo tarpu čia radome porą tūkstančių bedarbių, kurie sun kiai slėgė Krašto biudžetą. To kia padėtis buvo labai paranki pro-vokiškos organizacijos ms, jos pilnai tai išnaudojo. To pasėkoje buvo dažnai daromos bedarbių demonstracijos, o kiek vėliau, gerai paruoštas, visuoti nas grynai politinis streikas. P. A. Smetona tuomet išvyko ilgesnėms atostogoms, iš ku rių grįžo tik atsisveikinti, ir man teko eiti įgaliotinio parei gas. „Streike“ dalyvavo ne tikiai darbininkai, bet ir pirk niai uždarydami savo krautu ves, visi savivaldybių valdinin kai, miestų įmonės, kaip kad elektros įmonės ir kitos. Bet organizatoriai ne viską numa

didėsniai Žemaitijos daliai, Klai pėdai ir mažesni miesteliai na raliai pasidarė centru užprikimams, kai kurie siuntė vaikus į mokyklas, arba jieškojo medi cinos pagalbos. Ir štai, mies tas kelis kartus padidino savo įigoninę, patobulino jos įrengi mą, ir žemaičiai buvo dėkingi „vokiečiams“ daktarams ir slaugėms. Deja, šios paskaitos rėmuo se neįmanoma visko išdėstyti, bet, sudarant planus ateičiai, vaujantis aiškia linija — Ne ti. Ateities planams tenka pri siminti, kad Versalio sutartimi Klaipėdos kraštas buvo atskir tas nuo Vokietijos tikiai vado vaujantis aiškia linija — ne muno upe. Plano autoriai ne norėjo, matyt, kvaršinti gal vas tikslesniu lietuviškų sričių atskyrimu. Daugelis Rytprū sių apskričių, paminėsiu tikiai kelias: Piliakalnės, Tilžės-Ra gainės, Pakalnės, savo gyven tojų sudėtimi niekuo nesiskyrė nuo Klaipėdos Krašto — ir ten, miestai, daugiausia, voki ši ar suvokietėję, o kaimas vi siškai lietuviškas.

Gal kam galėjo kilti klau si mas, ar vertėjo iš viso tiek sie iotis, tiek idėti kapitalo į Klai pėdos Kraštą, kuris balsuo jant vis duodavo atstovus vo kiečius ir atrodė, taip sunkiai duodasi įjungiamas į bendrą Lietuvos gyvenimą. Drąsiai galima sakyti, kad Klaipėdos kraštas buvo itin lie tuviškas ir ne pagal rinkimų davinius tenka tą lietuviškumą spręsti. Tas ateitų su laiku. Tam reikėjo jieškoti priežas čių ramiai ir giliau, nei tą da rė karštuoliai ir „viską aiškiai matantieji“. 700 metų skirtin gy kelių privedė prie skirtin gos galvosenos, religijos, pa tikatėjimų, susidariusių giminy nės „didelės Vokietijos presti- už preš mažą Lietuvą“. Vėliau tės ryšių su ana puse negali

te ir, susidūrę su netikėtumais, greitai streiką sustabdė, bijo dami tęsimu susilpninti savo ironą. Tuo streiku pasinaudo jau atleisdamas 800 „paskolin tų“ valdininkų, kurie rytą ne atėjo į tarnybą pašte ir kitur. Vokiečių Gen. Konsulato pa tariami jie grįžo darban, bet ra do įstaigos duris uždarytas ir jau nebuvo įsileisti. Direktori ja tą patį padarė su šimtais sa vo „paskolintųjų“. Taigi, kai kas išėjo ir mums į naudą.

Kita, su tuo nesurišta, mums naudinga aplinkybė, tai litas. Pirmame mėnesyje su juo išėjo kurjotas: valdininkai, gavę al gas litais, iškeitė juos į markes. Jie nesusivokė markės smuki mu, ar netikėjo lito pastovu mu. Rezultate, antroje mėne sio pusėje jie jau prašė priedo, nes litas „pabrango“ ir jie ne gali suvesti mėnesinio biudžeto. Kita mėnesį jau to keitimo nebuvo. Jau ir Tilžės miestas pradėjo gaudyti litą ir pirkkliai ten sutikdavo pagarbiai pirkė jus iš Klaipėdos Krašto. Bet taip tęsėsi tik iki pastovios va lutos Vokietijoje įvedimo.

Lietuvos vyriausybė dėjo milžiniškas pastangas pašalinti nedarbą ir sustiprinti Klai pėdos Kraštą ekonomiškai, duo dama užsakymus fabrikams, nu kreipdama importą ir exportą per Klaipėdos uostą, bet jaunos valstybės biudžetinės galimy bės buvo ribotos. Tuo tarpu, įvedus pastovią valiutą, finan siškai pajėgesnė Vokietija grie bėsi vis naujų priemonių, kad patrautų žmones savo pusėn. Taip, pav., valdininkai gauda vo kuo ne antrą algą iš Vokie tijos, Vokiški bankai teikdavo ūkininkams lengvomis sąlygo mis paskolas ir daug kitokių viešų ir slaptų lengvatų, kaip pavyzdžiui, vokiško nusistaty mo ūkininkai gaudavo teisę įvežti į Tilžę savo produktus be mity.

Buvau paruošęs ir patiekiau Kaunui visą eilę memorandumų — projektų dėl ligoninių ir mokyklų steigimo, de ja, daugumas tų projektų buvo įgyven dinti tikiai daug vėliau, kuomet Lietuva buvo finansiškai sustiprėjusi, ir kai valdžioje bu vo daugiau žmonių, pažinusių pėdos kraštą.

PANAIGINUS SIENĄ,

ma staigiai ištrinti, išbraukti ir nupjauti bedidesnio sužalojimo. Krašto statutas paruoštas pa skubomis, apsaugojimui autono inijos, taip pat daug supančio jo Lietuvą. O vis dėlto, Klaipė dos krašto padėtis padarė įta kos ir į Rytprūsius ir sudarė ten sunkumų administracijai, ir su žmonėmis. Ne vienas ten prikaišiojo Rytprūsių adminis tracijai, kad tokioje tai srityje, lietuviai sugebėjo Klaipėdos krašte geriau susitvarkyti. Pas mus, valdininkuose, pastebėjus vieną kaptą kuo nors paklydusį, jau buvo apsidžiaugiamama Ame rikos atradimu: štai suradome priežastį visų krašte blogybių. Argi tokių pat nebuvo vokie čių? Ir štai Karaliaučiuje ir tas pat „Heimatbundas“ paduo davo ilgiausius memorandumus, prašydamas pakeisti vi sus pasienio vokiečių valdinin kus Tilžėje ir Eidskūnuose, nes žmonės ir pravažiuojantieji tranzitu svetimšaliai palygina abiejų pusių valdininkus ir tas palyginimas išeina Vokietijos nenaudai: lietuviai daugiau iš silavinę, mandagesni ir pavyz dingai atlieka savo pareigas. Ir Vokietijos valdininkai buvo pra košti ir turėjo pasitempti, kad prilgtų Lietuvos valdininkams. Daug kas pasikeis Lietuvai ir vėl laisvę atgavus, jau ir są lygos Klaipėdos krašte nebus tokios, kaip anuomet, bet mes pamatuotai norėtume ne tik to krašto apjungimo, bet ir lietu viškos Rytprūsių dalies, dar negyvenusios su Lietuva. Ma žosios Lietuvos broliai nėra se paratistai, o vis dėl to, jų no ras turėti savo atstovybę vada vimo organe, yra pilnai pagrįs tas. Jei mes norime, kad visi skirtumai tarp abiejų dalių švel niai ir greičiau išnyktų, kad ne tik neatstumtų tremtyje esan- Nukelta į 8 psl.

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

VISŲ BENDRAS REIKALAS

Praradus nepriklausomybę, remtų vokiečių daromus tai mūsų tautos daliai, kuri laikinai ja naudojosi, beveik visas mūsų veikimas ir rūpesčiai dabar sukasi apie atgavimą nepriklausomybės tai mūsų tautos daliai ir išlaisvinimą joje tautiškojo potencialo.

Vakarinės mūsų tautos dalies, vad. M. Lietuva, pastangos ir siekimai taip pat atgauti nepriklausomybę ir susijungti į vieną šeimą lyg paliekama jų pačių rūpesčiui, lyg tai ne mūsų visų lietuvių reikalas. Lietuvių bei palaikyti, informacijai ir grupiniams reikalams tenkinti leidžiamiečiai laikraščius, jiems išlaikyti dedame daug pastangų, renkame aukas, prenumeratas, o mažlietuvių spaudą, kuri nesileisdama į jokias sroves, rūpinasi grynai tautiniais reikalais, kuri išlaikytiems uolai kitiems yra vieninteliu ryšiu su visu lietuviškuoju pasauliu ir palaikytoja lietuviškos dvasios, — paliekame jos likimui, visai ja nesinteresuojami, jos neparemdami.

Tiesa, M. Lietuvos Bičiulių Dr-ja stengiasi tą spaudą paremti. Bet kodėl tik bičiulių dr-ja, lyg tai būtų koks simpatijos reikalas, o ne visų lietuvių interesas? Kodėl ne visi lietuviai, ne Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ar tolygios organizacijos, kurios rūpinasi bendrais mūsų tautos ir valstybės reikalais? O juk siekiant atstatyti Lietuvą etnografinės ribose, kaip tik turėtų būti visų lietuvių didžiausias interesas palaikyti Maž. Lietuvos lietuvišką spaudą, kad ji išlaikytų tiemyje kuo daugiausiai Lietuvai sąmoningų lietuvių ir at-

džiulis linksmas ir judrus, po smovei. Lijoje jis vadovavo sagų fabrikui, bet panoro būti arčiau lietuvių, arčiau savo senovės draugų, ir grįžo į Buenos Aires.

* 1951 m. suėjo 120 metų nuo 1831 m. sukilimo. Tada sukilėlių kariuomenei Lietuvoje vadovavo gen. Gelgudas. Buvo suburtos jėgos net Vilniui puliti, o jau buvo užvaldyta Ukmergė, Jonava, Šiauliai. Tačiau stipresnės rusų jėgos ir nevieningumas pačiuose sukilėliuose nulemė, kad sukilimas nepasisekė. Rusai sukilimą kruvinai numalšino. Uždarė daug bažnyčių ir vienuolynų, uždarė Vilniaus universitetą, panaikino Lietuvos statutą, jo vieton įvedė rusų įstatymus. Šio sukilimo metu žuvo ir garsioji Pietinės Lietuvos didvyrė, Emilija Pliaterytė, viena sukilėlių vadų.

* Kardinolas Spellmanas priėmė Venecuelos lietuvių Centro Valdybos lietuvių delegaciją. Venec. Liet. kapelionas, kun. A. Sabaliauskas delegacijos vardu perskaitė trumpą adresą, kuriame buvo pasveikintas kardinolas ir prašomas užtartį mūsų žiauriausios barbarijos vergiją kenčiančių ir žudomą tautą. Mėniškai pagamintas pergamine dailininko J. Zersko adresas ir įdėtas į puošnūs odinius viršelius buvo įteiktas kardinolui.

* Vakarų Vokietijoje pasiekė 300 rusams dirbančių lietuvių sąrašas, sudarytas Lietuvos partizanų. Sąrašas tiksliai yra pažymėti kiekvieno padaryti politiniai nusikaltimai. Tąja proga vokiečių „Ost-West-Kurier“ rugsėjo mėn. 35 nr. pažymi, kad įtakingas komunistų veikėjas Bodekas palaikęs santykius su lietuvišiais partizanais ir norėjęs per jam pavestą Lietuvos komunistų partijos valymą pašalinti kaip tik Maskvai ištikimiausius žmones. Todėl jis ir žuvo ne nuo partizanų surišto atentato, o nuo pačios MVD rankos.

* Chicagos Vyčiai planuoja savo tradicijai vakare 1952 m. balandžio 27 d. Lietuvių auditorijoje duoti progos visiems naujiems lietuviams pamatyti ir pasigėrėti kolektyvu senųjų Chicagos lietuvių veikėjų meno srityje, kurie per praėjusius dešimčius metų palaikė lietuvių meną Amerikoje.

* Prof. dr. Dom. Krivickas, tarptautinės teisės žinovas, iš Chicagos persikelia gyventi į Washingtoną, D. C., kur gavo pastovų darbą.

* Tremties leidykla, Vokietijoje išleidžia R. Špalio novelių rinkinį „Didžiojo atgailos“.

* Laikraščininkas J. Grigolaitis deda pastangas persikelti į Ameriką. J. Grigolaitis keturis metus yra kalėjęs vokiečių koncentracijos stovyklose ir buvo apdryta jo sveikata.

* Los Angeles lietuvių parapijos salėje įvyko metinis „Lietuvių Dienų“ bankietas, kuriame šiaip žymių svečių, atsilankė ir Hollywoodo lietuvių filmo artistai J. Krencus ir G. Mayon su savo šeimomis.

Meninę dalį išpildė solistė Florence Korsak ir B. Robinson, kuris solo bei duetu padainavo keletą arijų bei dainų. Rūta Kilmonytė su savo draugėmis davė keletą baletų numerų. Taip pat L. Žaikienės vedama liet. tautinių šokių grupė pasoko liet. tautinių šokių. Banketo metu kalbėjo prof. M. Biržiška, kleb. kun. J. Kučinskis, K. Varanius ir red. J. Vitėnas. Baigiamąją kalbą pasakė leid. A. Skyrius.

* Vokietijoje veikia šios lietuviškos mokyklos: Vasario 16 d. gimnazija su 80 mokinių, Wehnen 8 metų mokykla su 70 mok., Diepholzo pradž. mok. su 40 m., Memmingeno pradž. mokykla su 20 mok., Miuncheno pradž. mok. su 20 m., Spakenbergo pradž. mokykla su 17 m., Liubecko vargo mokykla su 26 m., Hamburgo vargo mok. su 8 m., Leberstedto vargo mokykla su 40 mokinių. Šalia šių mokyklų organizuojamos vargo mokyklos Rheimio ir Westfaleno, Hanau ir Haidenberge. Lietuviški vaikų darželiai veikia: Wehnen ir Neustadte. Šalia to, Vasario 16 d. gimnazijos bendrabutis priima ne tik gimnazijos amžiaus vaikus bet ir jaunesnius. Todėl išplėstas gimnazijos bendrabutis, žymiai padidėjo ir mokinių išlaikymo išlaidos.

* Juozas Palšis su šeima, prieš keliolika metų įsteigęs pensiją „Lituanian“ Cordobos kalnuose, prie ežero Calamuchita, Villa Rumal, taip gražiai progresuoja, kad pp. Palšių pavyzdį pasekė daugelis Argentinos sostinės lietuvių: Ten pat pp. A. O. Kairiai nupirko viešbutį „Bella Vista“, o greta jų, viešbutį „Condor“ nupirko p. Krukonis.

* Buvo skelbta, kad keli Venecuelos lietuviai yra paskyrę 1500 dol. literatūrinę premiją. Dabar Venecuelos liet. bendruomenės centro valdyba paskelbė „Manifestą“ pasaulio lietuvių“, kuriame sakoma: „Šia proga norime pabrėžti ir tuos motyvus, kuriais yra padaryta ši auka. Kaip tame akte yra pažymėta, šia auka yra daromas patarnavimas mūsų tremties Rašytojui ir tai yra daroma vardan Lietuvos, vardan buvusios Lietuvos Trijų Pirmųjų Piliiečių — Trijų Respublikos Prezidentų, kurių dažname netinkamame vertinime šiandien yra metama nemaža dėmė ir pačiai mūsų tautai Lietuvai. Šioje auke šie trys Prezidentai yra suminimi chronologine tvarka ir visiems trims lygia pagarba.

Tuo būdu ši auka yra kilusi išduoti auksinius indus ir vaiduoklius. Bet senelis tylėjo. Tada priėjo pats komitetas ir pervėrė jį kardu. Krito senelis šalia aukuro, sudrėkindamas jį savo krauju, ir stingstančiomis lūpomis prašė Dievą bausti mirtimi kiekvieną, kuris pasikėsins prieš aukurą. Žuvo dievų tarnai. Nusivylę priešai pasitraukė nuo Rambyno — nejaukui jems čia pasidarė.

O aukuras vis stovėjo tyliame kalne. Niekas nebedrįso jo lankyti. Tik tamsiomis, audingomis naktimis, čia buvo girdėti lyg dejavimai, lyg malnos. Tai skundėsi pamirę lietuvis dėl tėviškos likimo. Metai bėgo.

Vieną kartą, iš tolimo Salzburgo atsibastęs atėjūnas, vokiečiai, įsigėdė suskaldyti aukuro akmenis ir pasidaryti iš jų girnas savo malūnui. Kvietė vietinius žmones jam padėti, bet lietuviai žinojo akmens paslaptį ir nedrįso jo paliesti. Keikėsi vokiečiai: „Diese verfluchten Litauer“, bet niekas nepadėjo. Siūlė didelius pinigų už akmens suskaldymą, ir balsu, kad tai ne paprastas akmuo ir kad po juo užkasti nininkas atsivedė kelis vokie-

Iš visur ir apie viską

Amerikiečių „Laisvės žygio“ organizacija, įkurta kovai su komunizmu, tikisi surinkti 25 milijonų narių ir surinkti pusketvirtą milijoną dolerių.

San Franciske mirė seniausia Amerikos gyventojų Ju. Romera, sulaukusi 111 m. amžiaus.

D. Britanijoje išmėgintas naujos Britų konstrukcijos karinis šautuvas. Jis yra pusiau automatinis, tik mažesnio kalibro, kaip dabar vartojamas, per minutę iššauna 80 kulų ir 600 jardų tolimoje pramuša šalms.

Padąžnėjo anglų lankymasis Maskvoje. Pirmoji buvo „kultūrininkų grupė“, antroji — kvakerių misija, o pastaruoju metu nuvykusi — Britų moterų delegacija.

Indija švenčia 19 šimtmečio jubiliejų nuo Apaštalo Tomo atvykimo. Ta pačia proga jie nori švęsti ir 400 metų sukaktį nuo Sv. Pranciškaus Ksaverio mirties. Katlaikų čia yra vienas milijonas ir trys šimtai tūkstančių. Labai senas pavardimas sako, kad apaštalas Tomas Malabar pakrastyje išlipo 52 metais po Kristaus. Čia jis atvertė daug indų ir įkūrė keletą bažnyčių. Nukankintas jis buvo prie Madras. Palaikytas buvo Mylapore mieste, iš kur jo palaikai vėliau buvo perkelti į Syriją. Sv. Tomo katedroje Mylapore mieste yra kriptos.

Iš kilnaus valstybingumo, gražiai primenantį daugeliui mūsų politikų nenugrimstį ir grąsias kasdieniško smulkmenas, bet turėti prieš save amžiais progresuojančią, kad pp. Palšių pavyzdį pasekė daugelis Argentinos sostinės lietuvių: Ten pat pp. A. O. Kairiai nupirko viešbutį „Bella Vista“, o greta jų, viešbutį „Condor“ nupirko p. Krukonis.

Kai ši auka — 1952 metų Literatūros Premija — buvo paskelbta Venecuelos lietuvių atstovų 3-me suvažiavime, jai buvo visų pritarta su šventiška rimtimi. Šio krašto Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba laiko savo pareigą, tokios aukos proga, perduoti viso Pasaulio Lietuvių Bendruomenės tokių kilių pasireikimą šioje mažytėje šio krašto lietuvių bendruomenėje ir kartu apeliuoti į kitų kraštų lietuvių:

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

Kai ši auka — 1952 metų Literatūros Premija — buvo paskelbta Venecuelos lietuvių atstovų 3-me suvažiavime, jai buvo visų pritarta su šventiška rimtimi. Šio krašto Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba laiko savo pareigą, tokios aukos proga, perduoti viso Pasaulio Lietuvių Bendruomenės tokių kilių pasireikimą šioje mažytėje šio krašto lietuvių bendruomenėje ir kartu apeliuoti į kitų kraštų lietuvių:

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

— Paremkit šią pradžią, kad ji virstų gražia tradicija, kad kitais ir toliau sekančiais metais ši premija nepristigtų lėšų, kad atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai.

Lietuviai visur

* Čikagoje kilo audra, kuri išaukštino mūsų tautos dvasią. Čikagoje kilo audra, kuri išaukštino mūsų tautos dvasią. Čikagoje kilo audra, kuri išaukštino mūsų tautos dvasią.

* Alonsas Kulvinskis (London, Angl.) jau treji metai dirba užsienio reikalų departamente. Alonsas Kulvinskis (London, Angl.) jau treji metai dirba užsienio reikalų departamente. Alonsas Kulvinskis (London, Angl.) jau treji metai dirba užsienio reikalų departamente.

* Juozas Ambraziejus gimęs 1877 metų kovo 17 d. Marijampolės apskrityje, Panassupio kaime, o dabar gyvena Brooklyne, N. Y., kovo 17 d. minės 75 metų sukaktuves. Savo laiku jis buvo aktyvus kovotojas prieš caro valdžią. Atgimstančia Lietuva jis pradėjo rūpintis dar Panassupyje. Jis tuojau įsijungė į Lietuvos laisvės nesantį kovą. Jis aktyviai bendradarbiavo su 1905 metais veikusiaisiais socialistais. Jis dalyvavo socialistų organizacijose mitinguose. Pradijo mitingų metu jis laikydavo išskirtą rauoną vėliavą, o vėliau jis ir pats kalbą sakė. Ilgai, aišku, Suvalkijoje jis negalėjo pasilikti. Žanda tai nedavė jam ramybės. Jam teko bėgti į užsienį. Ambraziejus pateko į Ameriką. Bet ir čia jis rankų nesudėjo.

* „Vienybė“, Brooklyne, Rambynui: kiekvieną pavasarinę 65 metų sukaktuves. Tai yra gražios sukaktuves, nes luojančių pievų iš jo papėdės

Seniai, labai seniai, kada Ne-ir išbarstydavo juos salomis ar mūnė iš tolo lenkė Rambyną su jo šventove, kada Saulės šventė švęsti suplaukdavo minios iš tolimų Prūsų, į Žemaičių ir iš Aukštaičių, ir užkopę jį klausydavosi dievų valios, tada stovėjo Rambyno kalne didelis aukuras. Žemutinis akmuo buvo kerpėmis ir pelėsis apaugęs, o viršutinis — pa juodęs nuo šventosios ugnies dūmų.

Krivių-Krivaitis kalbėdavosi čia su dievais, o lieknas vaidelutės dieną ir naktį kūrė šventą ugnį Sambijos gintaru, kuris degė auksiniuose induose. Bet amžiai slinko ir garšo, o su jais nyko ir žilų senovės. Saulės šventė švęsti vis rinkosi minios, tik nebeatplaukė jos iš tolimų Prūsų.

Ten priešai užėjo ir skelbė naują Dievą su kardu ir Kryžiumi. Krivių-Krivaitis matė, kaip kitoje Nemuno pusėje išaugo naujos šventyklos ir jau teko bėgti į užsienį. Ambraziejus pateko į Ameriką. Bet ir čia jis rankų nesudėjo.

* „Vienybė“, Brooklyne, Rambynui: kiekvieną pavasarinę 65 metų sukaktuves. Tai yra gražios sukaktuves, nes luojančių pievų iš jo papėdės

Seniai, labai seniai, kada Ne-ir išbarstydavo juos salomis ar mūnė iš tolo lenkė Rambyną su jo šventove, kada Saulės šventė švęsti suplaukdavo minios iš tolimų Prūsų, į Žemaičių ir iš Aukštaičių, ir užkopę jį klausydavosi dievų valios, tada stovėjo Rambyno kalne didelis aukuras. Žemutinis akmuo buvo kerpėmis ir pelėsis apaugęs, o viršutinis — pa juodęs nuo šventosios ugnies dūmų.

Krivių-Krivaitis kalbėdavosi čia su dievais, o lieknas vaidelutės dieną ir naktį kūrė šventą ugnį Sambijos gintaru, kuris degė auksiniuose induose. Bet amžiai slinko ir garšo, o su jais nyko ir žilų senovės. Saulės šventė švęsti vis rinkosi minios, tik nebeatplaukė jos iš tolimų Prūsų.

RAMBYNO KALNO PADAVIMAS

IŠ P. E. LIAUDINSKIENĖS MAŽOSIOS LIETUVOS TAUTOSAKOS RINKINIO.

Seniai, labai seniai, kada Ne-ir išbarstydavo juos salomis ar mūnė iš tolo lenkė Rambyną su jo šventove, kada Saulės šventė švęsti suplaukdavo minios iš tolimų Prūsų, į Žemaičių ir iš Aukštaičių, ir užkopę jį klausydavosi dievų valios, tada stovėjo Rambyno kalne didelis aukuras. Žemutinis akmuo buvo kerpėmis ir pelėsis apaugęs, o viršutinis — pa juodęs nuo šventosios ugnies dūmų.

Krivių-Krivaitis kalbėdavosi čia su dievais, o lieknas vaidelutės dieną ir naktį kūrė šventą ugnį Sambijos gintaru, kuris degė auksiniuose induose. Bet amžiai slinko ir garšo, o su jais nyko ir žilų senovės. Saulės šventė švęsti vis rinkosi minios, tik nebeatplaukė jos iš tolimų Prūsų.

Ten priešai užėjo ir skelbė naują Dievą su kardu ir Kryžiumi. Krivių-Krivaitis matė, kaip kitoje Nemuno pusėje išaugo naujos šventyklos ir jau teko bėgti į užsienį. Ambraziejus pateko į Ameriką. Bet ir čia jis rankų nesudėjo.

* „Vienybė“, Brooklyne, Rambynui: kiekvieną pavasarinę 65 metų sukaktuves. Tai yra gražios sukaktuves, nes luojančių pievų iš jo papėdės

Seniai, labai seniai, kada Ne-ir išbarstydavo juos salomis ar mūnė iš tolo lenkė Rambyną su jo šventove, kada Saulės šventė švęsti suplaukdavo minios iš tolimų Prūsų, į Žemaičių ir iš Aukštaičių, ir užkopę jį klausydavosi dievų valios, tada stovėjo Rambyno kalne didelis aukuras. Žemutinis akmuo buvo kerpėmis ir pelėsis apaugęs, o viršutinis — pa juodęs nuo šventosios ugnies dūmų.

Krivių-Krivaitis kalbėdavosi čia su dievais, o lieknas vaidelutės dieną ir naktį kūrė šventą ugnį Sambijos gintaru, kuris degė auksiniuose induose. Bet amžiai slinko ir garšo, o su jais nyko ir žilų senovės. Saulės šventė švęsti vis rinkosi minios, tik nebeatplaukė jos iš tolimų Prūsų.

Ten priešai užėjo ir skelbė naują Dievą su kardu ir Kryžiumi. Krivių-Krivaitis matė, kaip kitoje Nemuno pusėje išaugo naujos šventyklos ir jau teko bėgti į užsienį. Ambraziejus pateko į Ameriką. Bet ir čia jis rankų nesudėjo.

* „Vienybė“, Brooklyne, Rambynui: kiekvieną pavasarinę 65 metų sukaktuves. Tai yra gražios sukaktuves, nes luojančių pievų iš jo papėdės

Seniai, labai seniai, kada Ne-ir išbarstydavo juos salomis ar mūnė iš tolo lenkė Rambyną su jo šventove, kada Saulės šventė švęsti suplaukdavo minios iš tolimų Prūsų, į Žemaičių ir iš Aukštaičių, ir užkopę jį klausydavosi dievų valios, tada stovėjo Rambyno kalne didelis aukuras. Žemutinis akmuo buvo kerpėmis ir pelėsis apaugęs, o viršutinis — pa juodęs nuo šventosios ugnies dūmų.

Krivių-Krivaitis kalbėdavosi čia su dievais, o lieknas vaidelutės dieną ir naktį kūrė šventą ugnį Sambijos gintaru, kuris degė auksiniuose induose. Bet amžiai slinko ir garšo, o su jais nyko ir žilų senovės. Saulės šventė švęsti vis rinkosi minios, tik nebeatplaukė jos iš tolimų Prūsų.

Seniai, labai seniai, kada Ne-ir išbarstydavo juos salomis ar mūnė iš tolo lenkė Rambyną su jo šventove, kada Saulės šventė švęsti suplaukdavo minios iš tolimų Prūsų, į Žemaičių ir iš Aukštaičių, ir užkopę jį klausydavosi dievų valios, tada stovėjo Rambyno kalne didelis aukuras. Žemutinis akmuo buvo kerpėmis ir pelėsis apaugęs, o viršutinis — pa juodęs nuo šventosios ugnies dūmų.

Apie kasdienybę, rašytojus ir knygas

HENRIKAS NAGYS

PASTABOS APIE NAUJAI PASIRODANČIAS KNYGAS

2. Vincas Ramonas dar Vokietijoje išleisto romano „Kryžiai“ sukėlė reto garsumo triukšmą mūsų literatūrinėje gyvenime. Žinoma, tas triukšmas, literatūrinio požiūriu, nebuvo daug ko vertas. Jame do minavo grynai pasaulėžiūriniai ir net politiniai argumentai, kurie nieko bendro su fakte, veikalas vertė neturi. Literatūros kritika nei smrkia, nei liaupsina pasaulėžiūrinės autoriaus tendencijas. Literatūrinės kritikos epagrindinių rūpesčių išleka nustatymas kiek literatūriškai pagrįsta yra vienokia ar kitokia veikėjų vidinė laikysena, kiek literatūriškai stipriai išforminta autorius idėja. Literatūroje siužetai nėra skirstomi į blogus ir gerus; yra tiksliai blogai ar gerai išforminti siužetai. Tokį vertinimo mastą turime mintyti, atsiversdami V. Ramono šiais metais išleistąjį romaną „Dulkės raudonam saulėleidy“. Ir dėl šio romano buvo sukelta panašiai pasaulėžiūriškai nuspalvinta audrelė, kaip ir dėl „Kryžių“. Po litikuojantys recenzentai tiksliai tarp kita ko paminėjo patį svarbiausią dalyką — jog „D. S.“ yra literatūriškai silpnas kūrinys už „Kryžius“. Tiesa, čia reikia būtinai užakcentuoti labai svarbią pastabą: „Dulkės raud.“ yra parašyta keliais metais anksčiau už „Kryžius“. (Romanas buvo spausdinamas dar Lietuvoje, „Ateities“ dienoraštyje, pavadinimu „Vieškelio dulkės raudonam saulėleidy“). Nors dabartinė romano redakcija yra žymiai pakeista, tačiau patys svarbiausieji viralo metmenys yra išsilikę. Nėra pastarajam romane panašios pasakojimo jėgos ir stiliaus sodrumo, nėra jame tokių ryškiai tipingų ir pilnai išbaigtų personažų, pagaliau ir paties kūrinio kompozicija yra daug fragmentiškesnė, negu „Kryžiuose“. Visam romane yra išlikę dar nemaža impresionistinių bruožų, kurių taip apstu buvo Ramono, dar Nepriklausomybės metais išleistoje, novelių knygoje „Dailininkas Rauba“. Tiesa, antrojo „D. r. s.“ redakcijos autorius savo kūrinių nuo impresionistinių įtarpų gerokai apvalė, tačiau ar tai romano literatūrinį lygį pakėlė, sunku

šią miesčioniškos buities rašydikacijos. Andriūso knyga toja. Suabejoti tačiau teks vi-
sai dėl kitų priežasčių: kai per-
skaitai „Raudonus batukus“
negali nepastebėti rašytojo
smulkėjimo, išsekusios kūrėjo
galios. Tiksliai tolimes atšvais-
tas yra likęs ano originalaus
(lietuvių literatūroje!) žodžio
meisterio. Savickio personažai
nėra vien banalūs miesčionys,
ir jų literatūrinis apipavi-
dalinimas dažnai nenusisekė,
nepakankamai gilus ir pagrįs-
tas. Paprastai ogiai (net triv-
aliai) kasdienybėi nėra su-
rasta tokia perspektyva, kuri
suteiktų kūriniams nepraeina-
mumo spindesio. Dažnam kū-
rinui sutinkame vietų (pvz. Kle-
vienė, Jono Grauzos nuotykių,
Raudoni batukai), kurios tikty
i bulvarinius romanas. Ir jei-
gu vis dėlto apie „Raudonus ba-
tukus“ reikia kalbėti, kaip apie
pažymėtiną prozos knygą, tai
todėl, kad joje dar jaučiame se-
no, patyrusio žodžio menininko
ranką, kad joje randame
dar puslapių, pilnų rafinuoto,
gyvenimą pažįstančio ir mo-
kančio jį perkelti į literatūrinę
tikrovę prozaiko įgudimo.

Puikūs Andriūsis atėjo į mū-
sų dailiąją prozą keistu keliu.
Mes jį pažinome kaip gabų, są-
mojingą fejtonistą, gerą ver-
teją, bet jis mus nustebino iš-
leidęs tremty lyriinių apysakų
rinkinį „Anoj pusėj ežero“
(1947). Toji jo knyga buvo
atžymėta literatūrine premija.
Dėl jos buvo ilgai ir karštai kal-
bama ir ginčijamasi laikraščiuose.
Viena tačiau visi pripaži-
no: Puikūs Andriūsis yra tik-
ras dailaus žodžio meistras.
Augščiau žemė jo knygoje
prakalbo gražiai ir širdingai vi-
sais augmenimis, vabzdžiais ir
ežerais; jos žmonės buvo pa-
vaizduoti kiek besišypsant, bet
gyvai ir išraiškiai.

Ir štai mus iš tolimos Austr-
lijos pasiekia pirmoji ten spaus-
dinta lietuviška nyga — to pa-
ties Puikio Andriūso apysaka
„Sudiev, kvietkeli“. Panasi nau-
joji apysaka į anksčiau išleis-
tąsias daug kuo: ta pati impro-
vizuotinė kompozicija; tos pa-
čios sultingos, bet išvedžiotos,
kaip nesibojanti liaudies dain-
a, pasakotojo užuolankos; tie
patys, darbo ir sunkios varg-
dienystės kamuojami, kaimo
žmogeliai, kantirai panešą vi-
sokias laikų sąvartas, džiaug-
smus, bėdas ir mirtį. Veltui jieš
kos ir šioje knygoje literatūros
kritikas kokios nors aiškos ir
priežastingos intrigos, smaiš-
čių, dialogų, nuoseklių persky-
čių, dialogų, nuoseklių persky-
rimų ir paliečiamų asmenų ko-

nių žingsnių atstume. Jis atsistodavo tinkamon padėtin,
žvakė buvo užgesinama ir minutes laike, visiškai tamsumo-
je iš keturių šūvių trys kulkos perskrodavo popierių.
Šio ypatingo sugebėjimo dėka Mateo Falcone išsigijo
didelę pagarbą. Buvo sakoma, kad jis buvo geras draugas,
bet pavojingas priešaš. Šiaip jis buvo paslaugus, duodavo
išmaldą ir gyveno taikoje su visais Porto-Vecchio apylinkė-
je. Bet pasakojama apie jį, kad Corte miestelyje, kur jis ra-
do sau žmoną, jį greitai nusikratė rivalo, sau lygaus tiek
kare, tiek meilėje. Kaip ten bebuvu, žmonės jam priskyrė
šūvį, labai nustebinusį jo oponentą, tuo metu besisukantį.
Ivykio atgarsiams aptilus, Mateo vedė. Jo žmona Giuseppa
dovanojo jam, jo nepasitenkinimui, tris mergaites, bet pa-
galiau gimė sūnus, kurį jis pakrikštijo Fortunato; jis buvo
šeimos viltis, jos vardo paveldėtojas. Merginos gražiai iš-
tekėjo ir jų tėvas, reikalui esant, galėjo tikėtis savo žentų
arklių ir šautuvų. Sūnus dar tebuvo dešimties metų, bet
tėvas jame jau matė savo vilčių įgyvendinimą.
Vieną rudens dieną Mateo su žmona anksti išsirengė
apžiūrėti vienos iš bandų, tuo laiku maquis skynime besiga-
nančios. Mažasis Fortunato norėjo vykti kartu su jais, bet
ganykla buvo tolokai, o, be to, vienas jų turėjo likti prižiū-
rėti namų, todėl tėvas nesutiko jo imtis kartu su savimi.
Mes tuoj pamatysime, kad Mateo nuomonė buvo visiškai
teisinga.

Po kelių valandų nuo jų išvykimo, mažasis Fortunato
ramiai gulėjo saulėje, žiūrėdamas į mėlinus kalnus ir galvo-
damas, kaip jis sekantį sekmadienį eisias į miestą ir pietau-
sias pas savo dėdę korporalą; kai šautuvų šūviai staiga per-
traukė jo svajas. Jis pašoko ir atsisto-
jo, iš kur sklido garsai. Pasigirdo daugiau šūvių, nereguliariais tar-
pais šautų, kas kartą artėjančių, iki takelyje iš lygumos į
Mateo namus jis pamatė vyrą. Jis dėvėjo smailą kepurę,
kaip kalmiečiai kad dėvi, buvo barzdotas, apsidengęs sku-
durais ir sunkiai slinko pirmyn, šautuvu pasiramščiuoda-
mas. Kulka jam buvo pataikiusi į šlaunį.
Tai buvo banditas, ejęs naktį į miestą parako pirkti ir
pakliuvęs į Korsikos kareivių pinks. Po smarkaus gyny-
mo si jam pasisekė paskruti, bet kareiviai jį vijosi, šaudydami
nuo uolų. Gaudytojai buvo netoli atsilikę ir, su žaizda šlau-
nyje pasiekę maquis jam buvo neįmanoma.

Jis priėjo prie Fortunato ir tarė:
— Ar tu esi Mateo Falcone's sūnus?
— Taip.
— Aš esu Gianetto Sanpiero. Geltonkalmieriai mane
vejasi. Paspėk mane, nes aš negaliu toliau eiti.
— Bet ką man tėvas pasakys, jei aš tave paslėpsiu be
jo leidimo?

Jis priėjo prie Fortunato ir tarė:
— Ar tu esi Mateo Falcone's sūnus?
— Taip.
— Aš esu Gianetto Sanpiero. Geltonkalmieriai mane
vejasi. Paspėk mane, nes aš negaliu toliau eiti.
— Bet ką man tėvas pasakys, jei aš tave paslėpsiu be
jo leidimo?

Moksio-technikos naujienos

NUOSTABI KRAUJAGYS- LIŲ OPERACIJA

Visai neseniai Amerikoje bu-
vo padarytas labai svarbus ban-
dymas, kuris perduotas spalvi-
nė televizija grynai mokslie-
mams tikslams.

Kaliifornijos universiteto me-
dicinos fakulteto profesorius
dr. J. C. Jones padarė 20 metų
jaunuoliui aortos operaciją, ku-
ri yra tos rūšies pirmoji.

Aorta yra ta kraujagyslė, ar-
terija, kuri iš širdies neša krau-
ją į visą kūną. Jaunuolio R.
Russello aorta prie širdies tu-
lėjo prigimta susiaurėjimą, dėl
ko kraujas negalėjo vaikščioti
taip, kaip normaliai turėtų. Be-
to, toks aortos susiaurėjimas
nuolat grėsė jaunuoliui mirti-
mi, nes kiekvienas didesnis įsi-
tepmimas arba susijaudinimas,
kurio pasekmėje širdis stipriau
pradėtų plakti, galėjo kiekvie-
nu momentu aortą toje vietoje
perplėsti ir po to sektų staigiai
mirti. Jaunuoliui gydytojai
buvo įsakę vesti labai ramų gy-
venimą ir uždraudę vestis.

Operacijos smulkmėnos bus
paskelbtos medicinos žurnale;
jos kol kas žinomos tiksliai ma-
čiusiems gydytojams. Bendrai
imant, operacija buvusi taip
padaryta: aorta iš abiejų sąs-
maukos pusių buvo užveržta,
sąsmauka išpjauta ir aortos ga-
lai susiūti.

Operacija pasisekusi puikiai.
Operuotasis jaunuolis sveiksta
gerai. Šis labai svarbus bandy-
mas atidaro galimybes operuo-
ti ir aortos sukaikėjimus, nuo
kurių žmonės miršta staigia
mirtimi.

ISRASTI DIRBTINIAI PIRŠTAI

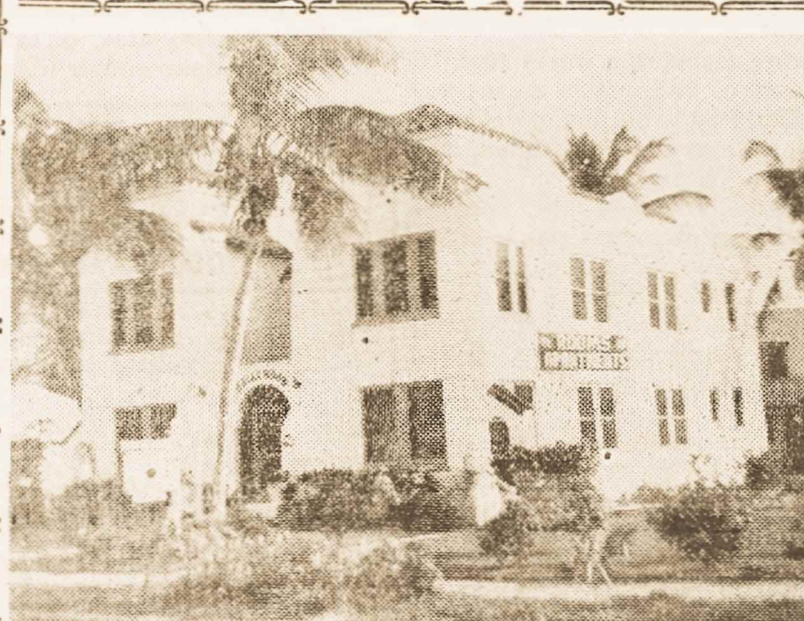
Dažnas, turėdamas dešimt
pirštų, nesugeba pramokti
skambinti pianinu, bet neseniai
New Yorke koncertavo... be-
pirštis pianistas R. Leizeris, ir
žmonės stebėjosi jo skambini-
mu, o „New York Times“ ra-
šė, kad nuostabūs pianistas
taip paskambino Liszto rapso-
diją, kad kitas ir dešimt pirštų
turėdamas nesugeba taip pa-
skambinti.

Paaikėjo, kad Leizeris Pa-
lestinoje kovojo už Izraelio
valstybės laisvę. Ten bomba
jam nutraukė abiejų rankų pirš-
tus su delnais. Kaip gi jis ga-
lėtų skambinti?

Pasirūdo, kad sužeistasis bu-
vo atgabentas į Kesslerio ins-
titutą, kuris yra Amerikoje,
West Orange, New Jersey, ir čia
institui pasisekė jam pritaik-
yti kiekvienai rankai po du
metalius pirštus, kuriais jis
dabar ir skambina pianinu. Tie
pirštai jam prie rankos pritvir-
dinti specialiais diržais. Kai Lei-
zeris judina raumenis, juda tie
pirštai. Tokiu būdu jis ir skam-
bina. Vis dėlto, kaip ten bebū-
tu, koncertant susirinkusią publi-
ką, kuriai Leizeris parodė savo
pirštų įrengimą ir jo skam-
binimas, labai nustebino.

ATRASTAS NAUJAS ELEMENTAS

Ligi atomo skaldymo buvusi
laikoma nedaloma medžiagos
(Nukelta į 6 psl.)

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street,

Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta
Vakacijoms, tai pal-
muotame Hollywood Floridoj. Apartamentus užlaiko-
me pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus
lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna
nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsive-
žame, paskambinus telefonu 3290.

PROSPER MERIMEE

MAT O FALCONE

Vertė Rimas Bagdonas.

Išėjus iš Porto-Vecchio ir pasisukus į šiaurės vakarus,
salos vidurio link, krašto paviršius staiga kyla iš po trijų
valandų ėjimo varginančiais takais, dideliais uolų gabalais
užverstais ir, kartais, tarpeklių perkirstais, keleivis randasi
maquis, atviro plokštakalnio, pakraštyje. Tas plokštakalnis
yra Korsikos avių piemenų namai ir su įstatymais konfliktą
turėjusių buveinė. Korsikos ūkininkas, vengdamas laukų
trėšimo darbo, padėga girios plotą; tik tiek blogiau, jei ug-
nis toliau nueina, kiek reikalinga. Kaip bebūtų, pasėjęs, pasėjęs
pelenais patrėšęs žemės, jis yra tikras sulaukti gero der-
liaus. Kukurūzus nuėmę, vengdami rūpesčio suimti šiaus-
dus, jie palieka juos lauke. Šaknys, likusios žemėje, sekan-
tį pavasarį atželia storais stiebiais, kurie per kelis metus pa-
siekia šešių ar septynių pėdų aukštį. Tai ir vadinama ma-
quis. Kartu su įvairių rūšių medžiais ir krūmais viskas susi-
pina laukinėje gamtoje. Tik su kirveliu rankoje žmogus gali
sau pasidaryti kelią. Yra tokių tankių maquis, kad net ir
laukinė avis negali prasiskverbti.

Jei esi užmušęs žmogų, eik į Porto-Vecchio maquis ge-
ru šautuvu, paraku ir kulkomis nešinas ir ten saugiai gy-
vensi. Nepamiršk paimti rudo apsiausto su gaubtuvu, kurs
tau bus apdanga ir čiuzinys. Piemenys duos tau pieno, sūrio
ir kaštano riešutų, ir tau nereikės bijoti įstatymo rankos ar
užmuštojo giminių, nebent kai eisi į miestą amunicijos at-
sargos papildyti.

Kai aš buvau Korsikoje 18— metais, Mateo Falcone's
namas buvo pusė lygos nuo maquis. Šiame krašte jis buvo,
palyginus, pasituris, gyvenęs gražiai, nieko nedirbdamas, iš
savo bandų, kurias piemenys, lyg ir klajoklių giminė, ve-
džiojo iš ganyklų į ganyklas kalnuose. Kai aš jį mačiau po
dviejų metų po įvykio, kurį čia pradėsiu pasakoti, jis buvo
nedaugiau penkių dešimtų metų. Išivaizduokite žemą, bet
tvirtą vyrą, juodais garbanuotais plaukais, erelio nosimi,
siauromis lūpmis, didelėmis ir veriančiomis akimis ir nude-
gusia oda. Net ir šioje šalyje, kur yra tiek gery šaulių, jo
taiklumas buvo pažymėtinas. Pavyzdžiui, Mateo niekada
nešaudavo į avį šratais, bet iš šimto ir dvidešimties žingsnių
jis ją nudėdavo kulka, pataikydamas į galvą ar į petį, pasi-
rinktinai. Naktį jo taiklumas buvo neblogesnis už dienos
meto. Man pasakoję sekančią jo taiklumo pavyzdį, nebuvu-
siems Korsikoje beveik neįtikima. Uždegta žvakė buvo pa-
dedama už permatomo, lėkštes dydžio popieriaus lapo aštuo-

— Jis tave pagirs.
— Iš kur tu tai žinai?
— Greičiau mane paslėpk; jie ateina!
— Palauk, iki tėvas sugrįš!
— Gerasis Dieve! Kaip aš galiu laukti?! Jie čia bus
po penkių minučių. Paspėk mane ar aš tave užmušiu!
Bet Fortunato jam visai šaltai atsakė:
— Tavo šautuvas neužtaisytas ir dirže nėra šovinių!
— Aš turiu durklą!
— Bet ar tu gali taip greitai bėgti kaip aš?
Ir vienu šuoliu jis atšoko nuo bandito.
— Tu nesi Mateo Falcone's sūnus! Ar leistum mane
suimti jo namų prieangyje?
Tas vaiką truputį paveikė.
— O ką tu man duosi, jei aš tave paslėpsiu? — paklausė
jis, eidamas artyn.

Banditas įkišo ranką į odinį krepšį, ant šono kabojusį,
ir ištraukė penkių frankų monetą, be abejo, laikytą parakui
pirkti. Fortunato, išvydęs sidabrinį pinigą, nusišypsojo ir,
imdamas, tarė Gianetto:
— Nesibijok!

Netoli namų stovėjusioje šieno kupetoje jis greit pa-
darė skylę. Gianetto įlindo į kupetą ir vaikas jį apdengė,
palikdamas skylę kvėpavimui, taip, kad niekas negalėjo įtar-
ti, jog šienas slėpė žmogų. Laukinio žmogaus instinkto va-
dovaujamas, jis dirbo toliau. Katė ir jos kačiukus jis padėjo
ant kupetos, lyg įrodymui, kad šienas ilgą laiką nebuvo ju-
dintas. Paskui visus kraujo lašus netoli nuo namų apdengė
dulkėmis ir patenkintas vėl išsitiesė saulėje.

Po keletos minučių šeši vyrai rudomis uniformomis su
geltonais kalmieriais, adjutanto vedami, stovėjo prie Mateo
durų. Adjutantams buvo tolimes Falcone's giminaitis. (Sa-
koma, kad Korsikoje pripažįstami tolimesni giminės, kaip
kur kitur). Jis vadinosi Tiodoro Gamba, buvo energingas
vyras, banditų labai bijomas ir daugelį jų jau buvo sugaudęs.

— Laba diena, jaunuoli! — tarė jis eidamas prie For-
tunato. — Kaip tu užaugai! Ar matei čia vyrą praeinant?
— Oh, aš nesu toks aukštas, kaip tu, pusbroli, — at-
sakė vaikas, kvailai šypsodamasis.
— Tu greit būsi! Bet pasakyk man, ar tu nematei pra-
einančio vyro?
— Ar aš mačiau tą vyrą?
— Taip, vyrą su smaila, tamsia kepure ir raudonai-gel-
tonai dryžuotu švarku.
— Vyrą su smaila kepure ir dryžuotu švarku?
— Taip, tuoj atsakyk ir nekartok mano klausimų!
— Kunigas savo arkliu Piero prajojo šįryt pro šalį.

MOKSLO-TECHNIKOS
NAUJIENOS

Atkelta iš 5 puslapio.
dalelė vadinama atomu. O medžiagos, susidedančios iš vieno-kių atomų, yra vadinamos elementais. Taip, auksas, sidabras, geležis, siera, vandenilis, chloras, alavas ir tt. yra elementai.

Elementų mūsų temperatūroje yra kietų, skystų, ir dujų pavidalo. Vieni elementai sunkūs, kiti lengvesni. Vienas lengviausių elementų ligšiol buvo vandenilis, kuris su kitu elementu — deguonių sudaro vandenį. Vandenilis yra daug lengvesnis už orą, todėl juo pripildomi balionai, kurie ne tiklatai patys kyla į orą, bet ir pakelia didelius sunkumus.

Dabar Massachusetts technologijos instituto prof. M. Deutsch atrado naują elementą, kurį jis pavadino Positronium, jis yra apie tūkstantį kartų lengvesnis už vandenilį. Įdomu, kad šio elemento atomas susideda tik iš dviejų elektronų — vieno apkrauto teigiamu elektrą, kito apkrauto neigiamu elektrą. Šie elektronai Positroniumo atome sukasi vienas aplink kitą, nes atomas, — dar viena įdomi savybė, — neturi branduolio.

Labai įdomią savybę turi Positroniumas. Jo elektronai milžiniškai greitai — per milijoninę sekundę dalį — susijungia ir vienas kitą sunaikina — paverčia vien energija, t. y. — jų medžiaga išnyksta ir lieka tik taisyklų susijungimo pasekmė — energija. Šia savybe mokslininkai yra labai susidomėję; dabar sukamos galvos, kaip pagaminti Positroniumo bombą, kuri būtų stipresnė bent tūkstantį kartų už atominę bombą?

KAIP PADAROMAS DIRBTINIS AUKSAS.

Kaip mokslininkai aiškina, visi kunai, visi daiktai — gyvi ir negyvi — susideda iš elementų, o kiekvienas elementas susideda iš atomų ir kiekvienas atomas susideda iš protonų, kurie sudaro atomo branduolį, apkrautą teigiamu elektrą, 2) neutronų, taipgi įeinančių į atomo branduolį ir apkrautų neigiamu elektrą, ir 3) elektronų, kurie yra apkrauti neigiamu elektrą. Šis elektrinis apkrovimas ir nuo jo kilęs jėgos įtempimas yra tiek didelis, kad reikia labai didelės jėgos suardyti atomui.

Elemento savybės pareina nuo to, kiek jis turi protonų. Pav., elementas, kuris vadinamas aliuminiu, turi 13 protonų.

Jis mane paklausė, kaip tėvas jaučiasi ir aš jam atsakiau. — Tu žaidi manimi, padauža! Tuo pat man pasakyk, kurio keliu Gianetto nuėjo, nes mes jį gaudome. Aš esu tikras, kad jis šiuo taku ejo. — Iš kur tu tai žinai? — Aš žinau, kad tu jį matei! — Kaip galima miegant matyti praeivius? — Tu nemiegojai, mažasis demone; šūviai tave pažadino! — Tu galvoji, pusbroli, kad jūsų šautuvai pakankamai garsūs? Mano tėvo šautuvas daug garsesnis! — Tegul tave vėlinas neša, nenaudėli! Aš esu tikras, kad tu matei Gianetto. Gal tu jį paslėpei? Ei, jūs ten, eikite į namą ir pažiūrėkite, gal jis ten pasislėpęs. Jis vėna koja begalėjo eiti ir pats suprato, nenaudėli, kad šluobdamas Maquis nepasieksiąs. Tarp kita ko kraujo dėmės čia pasibaigia. — Ką tėvas pasakys, — paklausė Fortunato, — kai sužinos, kad jam nesant namuose buvo daroma krata? — Ar tu nežinai, nenaudėli, kad aš galiu tavo toną pakeisti? — sušuko adjutantas, paimdamas jį už ausies. — Gal tu prabilsi, kai aš tave plokščiu kardu iškulsiu? Fortunato juokėsi pašiepdamas. — Mano tėvas yra Mateo Falcone, — tarė jis pabrėžtinai. — Ar tu žinai, kad aš tave galiu pasiimti į Corte ar Bastia? Aš patupdysiu tave į kamara, išaudų lovoje, surinktomis rankomis ir kojomis ir tave pakėsiu po Giljotina, jei nepasakysi man, kur yra Gianetto Sanpiero! Po šio grasinimo vaikas paplūpo juokais. — Mano tėvas yra Mateo Falcone, — jis kartojo. — Adjutante, venkim kivrčo su Mako, — prašnibzdėjo vienas iš kareivių.

Gambo sumišo. Tyliai pasikalbėjo su namų apžiūrėjusiais kareiviais. Krata netruko ilgai, nes korsiškiečių troba susideda iš vieno keturkampio kambario. Stalas, suolas, dėžės ir virimo bei medžioklės įrankiai sudaro visą inventorių. Fortunato visą laiką taisyklės sau kepurę ir, matomai, buvo patenkintas adjutanto ir kareivių sumišimu.

Vienas iš kareivių priejo prie šieno kupetos. Jis žvilgterėjo į katę ir nerūpestingai durtuvu pabardė šieną, traukdamas pečiiais, lyg šį atsargą buvusi bereikalinga. Niekas ne pajudėjo ir vaiko veidas nepakeitė išraiškos.

Adjutantas ir jo grupė suabejojo; jie švalgėsi po lygumą, norėdamas grįžti tuo pačiu keliu, bet vadas, įsitikinęs, kad Falcone's sūnus grąšininiais buvo nepalaužiamas, sugal-

KULTŪRINĖ KRONIKA

UŽSIMEZGA KANADOS LIETUVIŲ BENDRADARBIAVIMAS SU ARGENTINOS LIETUVIAIS

Kanadiečio, sudburiečio, p. linietis p. Antanas Matekūnas, Antano Bruškevičiaus iniciatyva, vienoje srity užsimezga kultūrinis Kanados lietuvių bendradarbiavimas su Argentinos lietuviais.

P. A. Bruškevičius pasiūlė užprenumeruoti „Nepriklausomą Lietuvą“ tam Argentinoje gyvenančiam lietuviui, kuris jam užprenumeruos į Kanadą „Argentinos Lietuvių Balsa“.

Tą pačią dieną į šį kreipinį atsiliepė Dipl. Inž. Jonas Ramanauskas, kuris tuč tuoju p. Bruškevičiui užprenumeravo „Argentinos lietuvių Balsa“. Toku būdu, p. A. Bruškevičius su p. J. Ramanausku mainais gauna po laikraštį.

Bet ši p. Bruškevičiaus iniciatyva Argentinoje gavo platesnį įvertinimą: tuoju atsiliepė p. Petras Kuraitis, kuris Kanadoje gyvenančiam lietuviui pasiūlė „A. L. Balso“ prenumeratą už mainais jo norimą gauti „Nepriklausomą Lietuvą“. Į šią p. Kuraičio iniciatyvą atsiliepė mūsų tautietis iš Winnipego, Man., p. P. Matulionis, kuris „apmokėjo p. Kuraičiui „NL“ prenumeratą, — todėl ir p. Kuraitis ir Matulionis apsiėmė prenumeratomis. Dar yra trečias argentinietis, kuris pasiūlė p. Bruškevičiui užprenumeruoti „Nepriklausomą Lietuvą“.

Todėl mokslininkai, norėdami vieną elementą paversti kitu, ieško priemonių, kaip, iš kurio nors elemento pašalinti arba jam priduoti tiek protonų, kiekio elemento norime. Pav., jeigu geležies atomui, kuris turi 26 prot., duosim 2 prot., tai gausime nikelį, kurio branduolys turi 28 protonus. Jeigu iš aukso atomo išimsime 4 protonus, tai gausime arseniką, kurio branduolys turi 75 protonus. O jeigu iš vario norime padaryti auksą, tai vario atomui reikia priduoti dar 50 protonų.

Šioms operacijoms naudojami specialios mašinos — atominės krosnys, ciklotroninės mašinos ir tt., kurios laikomos paslaptyje. Bet teoriškai klausimas išaiškintas ir yra faktas, kad auksą dirbtiniu būdu galima pagaminti iš kitų elementų. Tai yra atsieta tai, ką sva-mas alchemikai.

Toks būdas bendradarbiavimo tuo yra patogus, kad išvengiama pinigų siuntinėjimo nemalonių, ir nereikia varžytis, jeigu gyvenamoji šalis varo valiutos judėjimą.

Pastaba: Siuntimo formalumus tvarko laikraščių administracijos.

GIADA-KASTYTIS-ČIURLIONIŲ DRAUGO PREMIJOS LAUREATAS.

Pernai „Draugo“ iniciatyva Čiurlionio ansamblis Čikagoje suruošė koncertą, kurio pelnas 1000 dolerių buvo paskirtas romano premijai.

Į konkursą atsiliepė 7 autoriai, iš kurių juri komisija, susidedanti iš B. Babrausko, kun. V. Bagdanavičiaus, A. Rūko, H. Radausko ir St. Tamulaičio, keturias balsais 1000 dol. premiją pripažino romanui „Namai ant smėlio“, kurio autorium pasirodė esąs teisininkas, buv. Kauno advokatas, teisininkų žurnalo redaktorius ir užper-

nai pasirodžiusios eilėraščių knygos „Ave America“ autorius Jurgis Gliuda Kastytis, gimęs 1906 m., Kelmės val., Raseinių ap., dabar dirbąs Detroit auto fabrike.

Pats autorius apie savo kūrinį taip pasisakė:

— Vienam gal bus įdomesnė fabula, kitam — ideologinė pusė. Romane pabrėžta, kad nors žemėje įsigyvenęs antihumanizmas, bet jį parbloškia triumfuojanti Evangelijos tiesa.

PABLO PICASSO ĮSITEIKĖ KOMUNISTAMS

Dabar turįs 60 metų amžiaus (gimęs 1881 m. spalio 25 d.) garsus pasaulinis dailininkas Pablo Picasso 1946 metais specialiu Stalino nurodymu Rusijos komunistų politbiuro buvo išrinktas ir išskoneveiktas, nes jo kūryba esanti išsigimėlių kūryba, persunkta vakarinės demokracijos kultūra, kuri esanti tik vien žemiausio žmogaus šu nykimas. Todėl, Rusijos dailininkai, mirties bausmę grąšinant, buvo įspėti nesekti vakarų dailininku. Kaip vienas didžiausių Vakarų išsigimėlių buvo nurodytas Pablo Picasso.

Bet... Pablo Picasso „taikos kongresui“, įvykusiam Berlyne, pasiuntė sveikinimus, padovanavo „taikos“ paveikslą, ir dabar bolševikai jį garbina išsiuose. Štai, lietuvių komunistų laikraštis „Laisvė“ Pablo Picasso paskiria ištisą straipsnį, kuriame teigia, kad, girdi, „Pablo Picasso yra giliai neap-

Aktualios vietovės.

INDIJOS GYVENIMO PAINIAVOS

Komunizmas, XX amžiaus žmonijos ryškė, šiandiena yra aprėpusi netik didelę dalį Europos, bet ir Azijos. Turėdami savo kontrolėje šimtus milijonų alkanų kiniečių, raudonieji Kremiaus valdovai svajoja užvaldyti pasaulį ir pamažu stengiasi įkelti kojas visur, kur tik jiems atrodo naudinga. Prieš porą metų jie dėjo daug vilčių į Italiją bei Prancūziją, bet nepasisekus, savo nagus pasuko Azijos kryptimi. Indonezija, Indokinija, Burma, Koreja ir tt. yra jų jūjų imperalizmo taikiniai.

Pagaliau mus stebina Antrojo Azijos milžino — Indijos — laikysena. Jos minist. pirmi-

kenčiamas reakcininkų ir buržuazijos... Bet lygiai kaip jis neapkenčiamas reakcininkų, jis yra mylimas pažangiečių...

Taigi, šis pavyzdys dar kartą įrodo, kad nesvarbu dailininko kūryba, kuri pasiliko ta pati, kaip ir prieš 1946 metus, bet svarbu, kad žmogus nusilenkė komunistų dievams.

Iš to reikia padaryti dar vieną išvadą: jeigu kas Sovietų Rusijoje komunistų puolamas, tai reiškia, kad jis priešingas sovietinei santvarkai, tiksliai tas pridengiamas tai kūrybos, tai li-nijos nesilaikymu, tai dar kokiais pramanytais pretekstais. Faktinai gi jie puolami todėl, kad nepalankūs diktatūrai.

Rašo R. Galinis.

ninkas Pandit Nehru užtarė bei rėmė Kinijos komunistus įvairiose konferencijose, kada ten buvo sprendžiamas Kinijos įsi-kišimas į Korejos karą ir sten-gėsi visur prisiderinti prie raudonųjų bloko. Po tiek daug ne-suprantamų Indijos vyriausybės darbų, pagaliau, net Amerikos spauda pradėjo spėlioti, ar Nehru nepasuko Kinijos kryptimi?

Šiuos žodžius rašančiam tenka dirbti Algoma Steel Corp. viename skyriuje, kuriame šiais metais praktikuojamas vienas Indijos inžinerius. Mr. Kewal L. Karna į šį fabriką atvyko siunčiamas vienintelis Indijos plieno liejyklos (Tata Iron and Steel Company in Jamshedpur), kuri yra jo senelio, tėvo ir dar trijų dėdžių nuosavybė. K. L. Karna šeima yra įtakinga Indijos gyvenime. Jo tėvas, be savo tiesioginių pareigų industrijoj, dar yra parlamento pirmininkas. Kiti artimi giminės taip pat užima vadovaujančias vietas krašte bei partijoje.

Per kelis mėnesius kasdieną būdamas kartu su K. L. K., turėjau progos susidraugauti. Praleisdavom ištisas valandas besikalbėdami ir besiaiskindami įvairiom temom. Iš pirmų pasikalbėjimų pastebėjau, jog K. L. K. visiškai nesiorientuoja bei klaidingai įsivaizduoja komunizmą. Dėjų pastangų išsiaiškinti tikruosius komunistų tikslus. Dovanojau „Raud. Žvaigždę“, „Genocide“, Kravčenkos „Aš pasirinkau laisvę“ ir tt. ir nekartą kaltinau jo tautos vyriausybę, kaip sukančią raudonųjų kryptimi.

Kaip narys Kongreso partijos, kurią įkūręs Mahatma Gandhi (Congress Party) vadovavo Indijos kovai už nepriklausomybę ir dabar parlamente turi apie 80 nuoš. atstovų), K. L. Karna yra patriotas - nacionalistas, tad užgautas mano žodžių, aiškino, kodėl Indija remia raudonąjį bloką.

Prieš paliečiant šį klausimą, naudinga būtų žvilgtelti į pačią Indiją, jos vargus ir norus. Bus daugiau.

TAUTIEČIAI! Rašykite iš visur apie savo gyvenimą, išikūrimo sąlygas, darbus, perspektyvas. Visi raštai geri ir visi, kiek vieta leidžia sunaudojami. Rašyti adresu: „Nepriklau-soma“, 7722 Georg str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

ANGLŲ KALBOS VADOVA

Tamsta gali užsisakyti iškirpdamas ir pasiųsdamas su čekiu ar pašto perlaide žemiau tilpusią atkarpą šiuo adresu: „WORD & PHRASE“, 6660 W. 147th ST., TINKLEY PARK, ILL.

Mr., Mrs.	(vardas ir pavardė — rašykite spausdintais rašmenimis)		
nr.	gatvė	miestas	valstybė
Užsakau „Anglų kalbos vadovą“ ir siunčiu pinigus už			
sąsiuvinį \$			
Jau turiu sąsiuvinį I dal. Nr. ir II dal. Nr.			
(Kas čia pastabos neįrašo, gaus veikalą pradedant I-siais sąs.)			
Priedu: čekį-money orderį.			
(parašas)			
Leidyklos pastabos :			
Norėdamas gauti vieną sąsiuvinį susipažinti, atsiųsk 60 c. pašto ženklais.			
Nemokamai gauti prenumeratą gaus tas, kas surinkęs atsiųs keturias prenumeratas.			

vojo pabandyti gerumu ir dovanomis. — Vaikė, — jis tarė, — tu esi budrus šūnytis. Aš tai matau. Tu ir toliau toks būsi. Bet su manim tu žaidi pavojingą žaidimą ir, jei tik nenorėčiau pusbroliui Mateo nesudaryti skausmo, po pypkių, aš tave nusivesčiau! — Oho!... — Bet kai pusbrolis sugrįš, aš jam papasakosiu ir jis už visas tavo melagystes muš tave iki kraujas pasirodys. — Iš kur tu tai žinai? — Tu pamatysi. Bet, žvilgterk, būk geras vyras ir aš tau kaip ką duosiu. — Tu, geriau eik ir jieškok Gianetto, pusbroli, nes jei dar ilgiau užtruksi, tai reikės už tave gudresnio, kad jį sugautų. Adjutantas ištraukė iš kišenės sidabrinį laikrodį, kokių dešimties kronų vertės. Jis žiūrėjo, kaip Fortunato akys, stebindamos laikrodį, blizgėjo ir jis, laikydamas už plieno grandinėlės, atkišo jį. — Tu, sukčia, — jis tarė, — ar tu nenorėtum turėti tokį laikrodį ant kaklo ir vaikščioti Porto-Vecchio gatvėmis, išdidus kaip gaidys? Žmonės klausytų tavęs laiko ir tu jiems atsakytumei: „Pažiūrėkit į mano laikrodį!“ — Kai aš užaugsiu, mano dėdė korporalas duos man laikrodį. — Taip, bet tavo dėdės sūnus jau turi — aišku, ne tokį gerą, kaip šitas, — nors jis ir jaunesnis už tave. Vaikas atsiduso. — Ar tu norėtum tokio laikrodžio vaikui? Fortunato žiūrėjo į laikrodį iš akių kampų, kaip kad katė žiūri į jai duodamą viščiuką. Ji nedįsta šokti ant mėsos, bijodama, jog ja tik žaidžia ir vengdama pagundos retkarčiais nusuka akis, laizydamasi, lyg ir sakydama savo šeiminnkui: „Kam tu taip žiauriai juokauji?“ Adjutantas Gamba, atrodė, tikrai norėjo atiduoti laikrodį. Fortunato neatkišo rankos, bet su karcia šypsena veide tarė: — Kodėl iš manęs juokiesi? — Aš prisiekiu, kad nejuokauju. Tik pasakyk man, kur yra Gianetto ir šis laikrodis yra tavo! Fortunato šypsojosi ir žiūrėjo savo juodomis akimis į tas korporalo, lyg norėdamas įžiūrėti, ar galima juo pasitikėti? — Teprarandu aš savo antpečius, — sušuko adjutantas, — jei aš tau šio laikrodžio neatiduosiu! Mano vyrai yra liudininkai ir aš negaliu atšaukti savo žodžio. Bekalbėdamas, jis tiesė laikrodį vis arčiau ir arčiau, juo-

mi beveik paliesdamas vaiko skruostus. Fortunato veidas aiškiai rodė vidinę kovą tarp noro turėti laikrodį ir vaišin-gumo dėsniu. Jo nuoga krutinė bangavo beveik iki užausi-mo. Laikrodis sukosi, siūbavo ir vienu kartu net panetė jo nasį. Palaipnui jis kėlė desinę ranką, jo pirštai panetė laikrodį ir visas svoris gulėjo ant jo delno, nors aujuncias dar tebelaikė už grandinės. Laikrodžio plokštė buvo mėly-na... Dėžutė blizgėjo... Saulėje žėravo, kaip ugnis... Pa-gunda buvo per stipri.

Fortunato pakėlė kairiąją ranką, tuo pačiu metu nykš-čiu rodydamas į šieno kupetą, į kurią jis buvo atšarėmęs. Adjutantas jį tuoju suprato ir paleido grandinėlės galą. Fortu-nato pasijuto laikrodžio savininku. Jis kaip sturna pašoko ir atsistojo apie dešimtį žingsnių nuo šieno kupetos, kurią kareiviai pradėjo verst.

Ilgai netrukus, jie pamatė šieną judant ir pasirodė krau-juojąs žmogus, su šlietu rankoje. Bet kai jis bandė žengti, žaizdos buvo jį tiek nusiipninusios, kad jis parvirto. Adjuta-tantas metėsi ant jo ir atėmė durtuvą. Nežiūrint priešini-mosi, jis buvo greit ir stipriai surištas.

Gianetto, suvyniotas kaip žabų ryšulys, buvo paliktas ant žemės. Jis pasuko galvą į priejusį Fortunato.

... vaikė! — jis jam tarė daugiau iš paniekos, kaip iš pykčio.

Berniukas numetė jam sidabrinį pinigą, gautą iš jo, jaus-damasis, kad jis jam jau nebeprisklausė, bet nusikaltėlis ne-kreipė dėmesio. Jis tik ramiai balsu tarė adjutantui:

— Mielas Gamba, aš negaliu eiti; jūs būsite priversti mane nunešti į miestą.

— Tu galėtum bėgti, kaip vaikas, — jo suėmėjas jam brutaliai atšovė, — Bet nesijaudink. Aš esu patenkintas tave sugavęs ir galėčiau nešti tave ant pečių ištisą lygą ir nesijausčiau pavargęs. Šiaip ar taip, drauguži, iš šakų ir ta-vo apsiausto padarysim neštuvus, Crespoli ūkyje mes gau-sim arklus.

— Gerai, — tarė belaisvis, — aš tikiuosi, kad ant neš-tuvų jūs padėsit truputį šieno.

Kai vieni kareivių iš kaštano šakų darė neštuvus, o kiti tvarstė Gianetto žaizdas, take iš maquis pasirodė Mateo su žmona. Moteris buvo sulinkusi po maišu, pilnu kaštonų, kai jos vyras rankoje teturėjo šautuvą, antrasis kabojo ant peties. Korsiškiečių nuomone, vyrui nepridera nešti ką kitą, kaip tik ginklus.

Pamačius kareivius, Mateos pirma mintis buvo, kad jie atėję jo suimti. Bet toji baimė buvo be pagrindo, kadangi jis niekad nelaužė įstatymų. Priešingai, apie jį buvo gerai galvojama. Bus daugiau.

Pofesinės sąjungos Kanadoje

Pabaiga.

Profesijų ir Darbo Kongresas yra stipriausia profesinių sąjungų federacija Kanadoje; 1951 m. sausio mėn. 1 d. ji turėjo 2.865 skyrių su 459.068 nariais.

Ji išaugo iš Toronto Trade and Labor Council ir pasidarė 1886 metų konvencijoje valstybine organizacija. Šio šimtmečio pradžioje TLC pasidarė vyriausiu Kanados organizuotų darbininkų atstovu.

1902 metais TLC kongresas apgynė savo teises kalbėti Kanados darbininkų vardu išvadydamas iš kongreso visas kitas sąjungas, kurios veikė tokiose vietovėse, kur veikė Amerikos Darbo Federacija (AFL) ir tokios, kurios buvo sujungtos su TLC. Tas atnešė vieningumą darbininkų judėjime.

Tas tamprus ryšys tarp AFL ir TLC dar ir šiandien egzistuoja. Profesijų ir darbo Kongresas apima AFL tarptautines sąjungas, kurios veikia Kanadoje, kaip ir keletą kanadiškų sąjungų ir kitų, kurios TLC registruotos.

Kaip JAV the American Fe

deration of Labor, taip ir Kanados TLC buvo nepolitiška. TLC apsisvalė nuo komunistinių elementų 1949 metais.

Kanados darbo kongresas.

Kanadoje egzistavo nuo 1927 metų valstybinė darbo federacija, kurią sudaro darbo kongresai ir sąjungos, kurie negalėjo (kadangi TLC buvo susijungusi su AFL) arba nenorėjo veikti su TLC. Šita federacija vadinosi „the All-Canadian Congress of Labor“. 1939 metais Kanados kongresas (TLC), sekdamas Amerikos pavyzdžiu, pašalino iš kongreso tuos, kurie įstojo į naujai sukurta CIO. Šitos tarp tautinės sąjungos susijungė su All-Canadian Congress ir sukurė 1940 metais rugsėjo mėnesį „the Canadian Congress of Labor“ (CCL — Kanados Darbo Kongresas).

Šiandien šitas kongresas yra stipriausias Kanadoje, turįs 1951 metais sausio mėn. 1 d. 1.175 skyrių su 301.729 nariais. Kaip CIO, taip ir jaunas Kanados darbo kongresas per pirmą savo gyvavimo dešimtmetį pergyveno daug aud

ri. Šito kongreso veikimo laurais, visi beveik vien Quebecas buvo daugiausiai masinės produkcijos pramonėje, kur kas yra tas, kad kapelionas yra didesnis komunistų spaudimas paskirtas prie kiekvienos sąjungos. Jis dalyvauja susirinkimuose ir gali patarti, bet jis neturi balsavimo teisės.

Kanados darbo organizacijos šiandien.

Kanadiška katalikiška darbo konfederacija

Popiežius Leonas XIII savo aplinkraštyje „Rerum Novarum“ (1891-V-15) pasisakė, kas liečia Romos katalikų bažnyčia darbo sąjungų reikaluose. Trumpai, bažnyčia žiūri palankiai į dirbančiųjų sąjungas ir kolektyvinę derėjimą ir mano, kad valstybės pareiga yra išvengti nusižengimus darbo santykiuose ir išleisti tam reikalui įstatymus, kurie remia socialinį teisingumą. Bet bažnyčia vis dėlto akcentuoja, kad ekonominį gerbūvį negalima atskirti nuo moralinio gerėjimo (bažnyčios vadovybėje).

Šito aplinkraščio principai buvo pritaikyti, kada 1900 metais arkivyskupas Begin iš Quebeco buvo pakviestas tarpininkauti batų fabriko darbininkų streike, kuris įvyko Quebec'o mieste. Nuo šito laiko pradėjo katalikų „syndikatu“ (sąjungų) organizavimas Kanadoje, kurie 1951 m. sausio mėn. 1 d. panašiais provincijų įstatymais turėjo 424 skyrių su 80.089 nariais.

AIDAI

Mokslų, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo

MENESINIS ŽURNALAS

Redaguoja ANT. VAICULAITIS

Prenumerata metams: \$ 5.00; Kanadoje — \$ 5.50;

Kitur — \$ 6.00; atskiras numeris — 50 c.

Susipažinimui vienas numeris siunčiamas nemokamai.

UŽSISAKYTI galima pas vietos platintojus, arba —

AIDAI

Kennebunk Port, Maine

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išsina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet

Alberto Norkeliūno
Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

PAVYZDINGAS ENKAVEDISTAS

BET IR TAS TURĖJO BĖGTI...

3

SNB buvo dalis vidaus reikalų ministerijos iki 1950 m. gegužės 3 d., kai komunisto prezidento įsakymu buvo įsteigta specialioji saugumo ministerija. Joks privatus pilietis neturi teisės kalbėti su nieku iš 800 tos ministerijos valdininkų. Už ejęs į ministeriją turi savo reikalą parašyti raštiškai ir po kiek laiko gauni atsakymą taip pat raštiškai, ir viskas. Saugumo ministeris, Čekoslovakijos Beria, ir Laadislav Kopriva, 45 m. amžiaus, moravas, spiegančiu balsu ir demagogišku manieru.

Kopriva turi penkis pavarduo tojus (viceministerius), kurie, be kitų pareigų, seka patį ministerį. Policinėj valstybėj joks žmogus negali būti neskamas. Hora sakosi nematęs rusų valdininkų saugumo ministerijoje, nors esą kalbama, kad yra rusų „patarėjų“. Paklaustas, ar čekai seka rusus, nes yra gerai žinoma, kad rusai seka čekus. Hora nustebe atsakė „Negali ma. Greičiau bevelytum sekti patį Dievą, kaip rusus“.

Kai yra reikalinga atlikti masiniai areštai, tai valst. saugumo valdininkai naudojami uniformuotomis karinėmis policijos formacijomis, kurios yra generolo Pavelio žinioje. Jie dėvi žalsvas uniformas ir visuo met esti paruošę, nešiodami šautuvus net susisiekiimo tarnyboje. Lazdelės daugiau nebevertuojamos. „Kritiškomis“ dienomis, tai yra, kai darbininkai praedda nerimauti dėl didinamų darbo normų — motorizuotos sargybos, ginkluotos Bren šautuvais ir plieno šalmais užtvėria visus skersgatvius mieste ir užmiesty, ir patuliuoja gatvėmis, kol viskas vėl nurimsta, o tokių įvykių šiomis dienomis dažnai pasitaiko.

Daugiausia areštai vykdomi darbu prieš pat aušrą, kai įtariamasis

Bus daugiau.

KVIEČIAME UŽSISAKYTI plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį „DARBININKĄ“

Išsina du kartus savaitėje
„DARBININKAS“

buria aplin save daug bendradarbių. Visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus.

„DARBININKAS“

yra geriausiai informuotas pasaulio lietuvių laikraštis.

Prenumeratos kaina metams:

JAV — \$ 5.00

Brooklyn, N. Y. — \$ 5.50

Kanadoje — \$ 5.50

Užsienyje — \$ 5.50

Pusmečiui — \$ 3.00

„Darbininkas“ siunčiamas susipažinimui 2 sav. nemokamai.

Adresas:

„DARBININKAS“

680 Bushwick Ave

Brooklyn 21, N. Y.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST. AMherst 0894

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, gimiinių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

DĖMESIO! TORONTE VEIKIA LIETUVIŠKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.

Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidaryta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius. SAV. S. ANDRIEKUS. 812 Dundas Str. W. Toronto.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI.

PRAŠOME APLANKYTI.

779 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

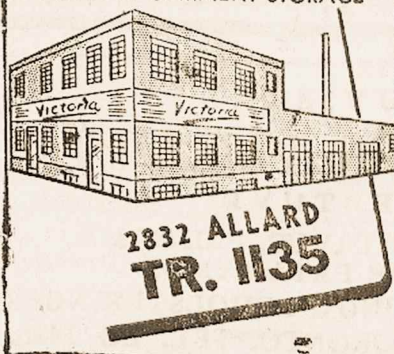
A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedamiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), garbinus lengvus ir sunkius. Sutaupome rūbus (išsiri-mus), išsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

Allard Tr.1135

I KANADĄ IŠPLAUKĘ LIETUVIAI:

1951. XII. 17 diena laiva Bremen-Lesum pereinamoje stovykloje lietuviai, emigrantai i Kanadą, surengė jaukias tieviškas pereinamosios stovyklos Kučias bei vaikų eglutę. Prieš Kalėdas Lietuvių Sielovados Tarnyba Vokietijoje išleido pirmą savo neperijodinį leidinį „Aušros Vartai“. Jų redaktorius yra kun. Aug. Steigvila, leidėjas — kun. Vaclovas Šarka.

Prieš Naujus Metus pasirodė „Lietuvių Kalendorius 1952 metams“, kurį sudarė Bremene lietuviai emigrantai: agr. Č. Luitikas, dir. Jurgis Šileika, dr. A. Palaitis, prof. V. K. Jonynas, inž. M. Molis, mokyt. P. Kaminskas, lt. J. Burba, kun. V. Šarka; viršelį piešė: prof. V. K. Jonynas, išleido: Vyriausias Sielovados Tvarkytojas Vokietijoje ir Austrijoje. Kaina 1,50 Dm.

Prof. V. K. Jonynas, būdamas Bremene, Grohno pereinamoje stovykloje, paruošė du gražius modernius piešinius lietuviškam Kalėdų sveikinimo atvirukui ir lietuviškam kalendoriui.

Bremene laukia transporto į JAV: prof. Brazaitis su šeima, p. Ramitas su šeima.

Dr. Ant. Narvydas kaip IR O laivu gydytojas išlydėjo tremtinius „Skaubrin“ (laivu) į Australiją.

Nuo sausio mėnesio 15 dienos visi IRO tarnautojai atlei-

1951. XII. 28 diena laivu „S. Fairsea“:

Baibokas Stasys
Rauba Antanas
Stankevičius Vaclovas
Grastaitis Jurgis
Kitov Alex
Vaicekonis Pranas
Filipavičius Vaclovas
Filipavičienė Benedikta
Filipavičiūtė Danguolė
Filipavičius Raimundas
Szames Icek
Szames Maria
Szames Ditter
Mines Sender
Bapkauskas Katharine
Bapkauskas Jonas
Preikšaitis Mikas
Preikšaitis Edita
Preikšaitis Arminas.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)
GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.
Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.
SAVININKAI BR. JOCAL.

„ŠITA KNYGELE —

MĖNUO VADINAMAS MEDAUS

— niekuomet nebūtų buvusi parašyta, jei mes gyventume ten, iš kur esame išeisti... — taip savo septyntąją knygą pradeda žymioji mūsų rašytoja NELE MAZALAITĖ. Autorė jai vienai būdingu stiliumi grakštumu iškelia ką tik ištekęsios moters sielos problemas, jaunamartės svarstymus ir iš jų išplaukiančius pykius. Šią (ne tik iš vardo) išpūdingą apysaką išleido Gabija, 220 psl., kaina \$ 2.50. Knyga gaunama: Gabija, 340 Union Avenue, Brooklyn 11, New York, U. S. A.

AR JAU SKAITAI?
MODERNIŠKĄ ILIUSTRACINĮ PASAULIO
LIETUVIŲ MAGAZINĄ.

LIETUVIŲ
DIENOS

METINĖ PRENUMERATA \$ 3,—.
VISUOSE KRAŠTUOSE. LEIDYKLOS ADRESAS
9204 S. BROADWAY LOS ANGELES 3,
CALIFORNIA, U. S. A.

J. GRAŽYS

SIUVU NAJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun.
Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
seštadieniais — visą dieną.

Sault Ste Marie, Ont.

KOMITETAS NAUJASIS L. O.

Naujas komitetas jau pasiskirstė pareigomis: Motiejūnas Vladas — pirmininkas, Pukinskas Eugenijus — sekretorius ir Skaržinskas Vytautas — išdininkas.

Yra tautiečių, kalbančių, kad naujo apylinkės l. o. komiteto rinkimai turėjo būti paskelbti prieš savaitę laiko, kaip kad bendrai daroma. Bet gerai, kad atsiranda žmonių, kurie su tunka dirbti šį neapmokamą, ne lengvą, o kartais ir nemalonų darbą.

Naujo apylinkės laik. organizacinio komiteto nariai — jauni, energingi ir, atrodo, turį gerų norų dirbti mūsų kolonijos kultūriniam ir bendruomeniniam gyvenime, ko jiems nuosirdžiai ir palinkėsime.

J. Sk.

KAREIVINIŲ ATIDARYMO SVĖNTE.

Didelės išskilmės Sault-Ste-Marie, Ont. numatomos sausio mėn. 19 d. kada įvyks naujų artilerijos kareivinių (Pine str.) atidarymas. Kareivinių statyba kaštavo per milijoną dolerių ir truko daugiau kaip vėnerius metus.

džiami. Emigracijos reikalus įvarkys nauja organizacija. Kas iš tos organizacijos tarnautojus bus priimtas, sunku pasakyti. Tuo tarpu niekas nieč nieko nežino.

Į Ameriką paskutiniu laiku išplaukė lietuviai kunigai: Marčiulionis, Kriščiūnevičius ir Auglys; jėzuitai klierikai — Vaidievis Mantautas ir Vytautas Juodeika.

Dr. Alg. Bielkevičius, dirbęs Bremene Grohno pereinamoje stovykloje, išvyksta į JAV.

K. V. S.

KAIP VYSTESI REIKALAI PAĖMUS KLAIPĖDĄ

Atkelta iš 3 pusl. čius klaidėdėčius, bet ir įtrauktų į laisvinimo kovą mažlietuvių rytprūsėčius, tai toks pilnateisės Mažosios Lietuvos atstovas vadavimo organe ne turii būti „išileistas“, bet skubiai ir nuosirdžiai pakviestas ir ten broliškai pasveikintas.

LIETUVIS BATSIVVYS.

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave, Montreal.
Telefonas: DO 0357.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave nue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!
A. PAULAITIS
Importe - Exporte.
Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Priėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

Keista ir nesuprantama, yra kai kurių vietinių gyventojų — kaimynų ir bendradarbių reakcija, kurie beveik visuomet yra linkę bauginti, kad naujieji namų savininkai nepajėgs nupirkti namų išmokėt, arba jei išmokės, tai atėjus „depression time“ (sunkmečiui) namai bus valdžios parduoti už nesumokėtus mokesčius...

Panagrinėje, kokios priežastys yra, kad žmogus per ilgesnį laiką dirbdamas nieko neturi, tai įsitikinsime, kad vieni iš tokių per daug hotelius ar „but-legerius“ lanko ir per daug „go od time“ turi; kiti vaikais apsiukrovę, kad sunkiai prasimaitina, arba kanadietės šeimininkės, daugumoje nemoka taip taupiai ir skaniai valgių gaminti, jei palyginti su darbščia ir prityrusia lietuve ar kitokia iš „old countres“ šeimininke, kas labai svarbu pragyvenimui vis brangstant.

J. Sk.

SOVIETINĖ SANTVARKA BULGARIJOS ŽMONĖS SPROGDINA

Iš Ankaros pranešama, kad Bulgarijos žmonės visomis priemonėmis priešinasi rusų okupacijai ir sovietinei jų santvarkai. Todėl paskutiniu metu ypač padaugėjo sabotažo aktų. Šiomis dienomis vos nuleistam į jūrą naujam garlaivį įvyko sprogimas. Kitoje vietoje Čekoslovakijoje pagamintas ir Bulgarijoje pastatytas fabri susirinkimą, kuris įvyks po pa kas žmonių susprogdintas.

Delhi KLB LOK-as.

SOVIETINĖ SANTVARKA BULGARIJOS ŽMONĖS SPROGDINA

Iš Ankaros pranešama, kad Bulgarijos žmonės visomis priemonėmis priešinasi rusų okupacijai ir sovietinei jų santvarkai. Todėl paskutiniu metu ypač padaugėjo sabotažo aktų. Šiomis dienomis vos nuleistam į jūrą naujam garlaivį įvyko sprogimas. Kitoje vietoje Čekoslovakijoje pagamintas ir Bulgarijoje pastatytas fabri susirinkimą, kuris įvyks po pa kas žmonių susprogdintas.

J. Sk.

SKELBIAMAS DELHI LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS.

Sausio mėn. 20 d., Delhi K. B. LOK-as šaukia visuotinį ir Bulgarijoje pastatytas fabri susirinkimą, kuris įvyks po pa kas žmonių susprogdintas.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

FOTO STUDIJA O. G. ASMENIS

1248 Mackay St., apart. 1. Montreal. Tel. WE 5543.

Fotografuojame parengimuose, vestuvėse ir kituose atvejuose, ir pagal pareikalavimą Tamstų namuose. Portretų nuotraukos daromos studijoje. Pasų bei liudijimų nuotraukos. Priimu mėgėjų filmus išvystymui, kopijavimui ir padidinimui. Aukštos kokybės darbas. Kalbame angliškai, prancūziškai, latviškai, vokiškai, rusiškai.

ĮVAIRIŲ MASINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskyrus telefonu JU 4773.
— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

BELLAZZI LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

L. JAUGELIS

NAMŲ REMONTAS IR DAŽYMAS.

Tel.: PL 7588; 3805 Arcade St., Montreal, Que.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME

UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VĖLTUI.

HAMILTON

HAMILTONO LIETUVIŲ ORKESTRO „AIDAS“ METINĖS SUKAKTUVĖS!

— Įvyks 1952 m. sausio 26 d. ir kitų vietovių. Ypač Hamiltone, 213 James Street laukiama iš JAV jaunimo, kur N., 7 val. vakare. Bus atlikta ris turėtų puikią progą sukurti nepaprastai įdomi programa, norimą romantiką, nes Hamiltono puiki šokių muzika, mandagus tona per 30% merginų mažiau. svečių aptarnavimas. Laukia Apgailestaus visos ir visi, ku me svečių iš Toronto, Delhi, rie šią progą praleis. Wellando, Tillsonburgo, Lon-

Kurios merginos ir moterys nesei sta?

— Tikrai tos, kurios visada yra linksmos, geros nuotikos ir moka gyvenimu džiaugtis. Gyvenimą lengvesniu ir malonesniu padaro: muzika, daina, šokis ir bendras nerūpestingumas, gera nuotaika!

Tokią nepaprastą nuotaiką sudarys Hamiltono Lietuvių orkestro jubiliejinis vakaras, kuris įvyks 1952 m. sausio 26 d. 7 val. vakare, 213 James Street N., Hamilton, Ont.

Įvairi ir puiki programa: moterų balsų trio, baletas, instrumentalistų solo ir lietuviškų melodijų popuri. DAUG STAIGMENŲ. Lietuviška, europietiška ir moderniška šokių muzika vainikuos orkestro „AIDAS“ retai pasitaikanti džiaugsmo programa. Tautiečiai visi ir iš visur esate maloniai kviečiami ir laukiami!

Hamiltono Lietuvių Orkestro „AIDAS“.

St. CATHARINES, Ont.

KALĖDŲ EGLUTĖ MAŽIESIEMS.

St. Catharines, Ont. Kalėdų visus pavaišino pyragaičiais ir eglutę paruošė Tėvai pranciškonai savo namuose. Eglutės buvo daug daugiau džiaugsmo iškilmės įvyko sausio 6 d. Gau sias vaikučiams dovanėles atsiuntė Toronto seselės lietuvaitės. Iš jų dvi, Apolinaras ir Astijara, dalyvavo ir eglutės iškilmėse.

Vaiukučių susirinko per 20. Kalėdų seneliu buvo Bronius Ivanauskas, kuris savo prigimtu humoru suteikė daug džiaugsmo St. Catharines lietuvių mažiesiems. Vaikučiai atsidėkodami seneliui padėklą Petras Baniūnas ir T. Ambraziejus Prakapas. Dvasiniais išdalinimo minėtoms seselėms reikalais jie aptarnauja net 3 parodė spalvotus paveikslus iš lietuvių kolonijas: St. Catharines, Welland ir Niagara Falls.

T. P. Baniūnas įeina į KLB St. Catharines Apylinkės Valdyvą ir mišrių šeimų vaikučiai. b. Jų namuose vyksta ir valdybos posėdžiai. Taip pat jų namuose daromos choro repetisijos 2 ar 3 kart per savaitę.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntin. Nr. 3—\$ 6,20	Siunt. Nr. 10—\$ 6,40	1 sv. šokolado	Siunt. Nr. 24—\$ 11,50
4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. cukraus	5 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kiaulinių taukų	Siunt. Nr. 19 — \$ 9,95	3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino	2 sv. margarino	4 sv. rūk. lašinių	2 sv. margarino
1 sv. kiau. mėsos	1 sv. degintos kavos	2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. deg. kavos
	1 sv. kakavos	2 sv. margarino	2 sv. kakavos
	1 sv. šokolado	2 sv. marmelado	2 sv. šokolado
Siuntinys Nr. 6		1 sv. deg. kavos	2 sv. marmelado
A. 10 sv. cukr.—\$ 2,60	Siunt. Nr. 12—\$ 6,40	1 sv. šokolado	2 sv. sūrio 40% riebi.
B. 20 sv. cukr.—\$ 4,70	2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. kiau. taukų	Siuntinys Nr. 25
Siuntinys Nr. 7	2 sv. kiau. taukų	1 sv. deg. kavos	E. 9 sv. kiau. t. \$ 5,25
A. 10 sv. kv. miltų \$2,50	1 sv. deg. kavos	4½ sv. cukraus	C. 15 sv. k. tauk. \$ 8,00
B. 20 sv. kv. miltų \$3,90	1 sv. kakavos	2 gab. tualet. muilo	

PUIKŲS

KARAKULINIAI PALTAI

nenešioti, vėliausios mados, didelio ir vidutinio ūgio. Pigu — \$ 125,00 Teriautis tel.: GR 1827

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektros reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

po 5 ar net šešias valandas, kur susirenka apie 20 žmonių. (Vis tik tenka pagalvoti, kiek gi gali atsirasti žmonių, kurie taip pasiaukotų visuomenės naudai?). Jų namai yra pasidaryę St. Catharines lietuvių kultūros centru. Kiekvienas tuose namuose yra priimamas maloniai ir su nuoširdumu. Todėl, kad ir neperilgą laiką šie du Tėvai iš lietuvių visuomenės susilaukė daug palankumo ir pagarbos. Net ir lietuviškose pamaldose dabar jau daugiau matosi žmonių, kurie ankščiau retai kada pasirodydavo. Tikrai jie verti didelės pagarbos, nes jie yra pasišventę ne tik Dievui, bet ir savo tėvynei, savo tautai ir jie žino kas priklauso Dievui ir kas ciesoriui.

I. S.

TABAKO AUGINTOJŲ SUSIRINKIMAS.

Tillsonburg, Ont. Tabako ūkininkai, šerinkai ir tie, kurie domitės tabako pramone, žino kito, kad 1952 m. sausio 27 d., 2 val. p. p. Delhi lenkų svetainėje, ryšy su Marketing Board atsikratymu ir kitų reikalų, liečiančių ūkininkų-šerinkų, svarstymu, šaukiamas mitingas.

Visus tabako augintojus slėgia tie patys ekonominiai reikalai, todėl politiniai įsitikinimai nesvarbu.

Susirinkimas bus tik lietuvių, dėl tavo, ūkininke, naudos, todėl atsilankyk!

M. B. narys.

KALĖDOS IR NAUJI METAI MANITOBOJE.

praėjo be sniego, arba su labai mažai. Nors oras buvo kiek šaltokas, bet dabar pasitaiko apie 30 virš nulio.

Ankstąjį rudens iš Ont-jos nuo Hamiltono aplankė į mūsų apylinkę ponai Bugailiškiai su sūnumi; svečiavosi pas senus pažįstamus Žemaičius, neužmiršo aplankyti ir mumis, tai malonūs ir nuoširdūs žmonės.

P. L.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiu pašto ženklais).

KANADOS TABAKO AU GINTOJŲ SUNKUMAI.

Prieš kiek laiko aš pastebėjau laikraštyje vieną straipsnį, parašytą menkai informuoto, suklaidinto ir apie tabako fermerių reikalus neturintio pakankamo supratimo, žmogaus. Jis savo išvedžiojimais prieina išvados, kad reikia remti seną „Marketing Board“.

Aš neabejočiau tokiam atsitiktinumui, kad šitas asmuo gavo gerą kainą už savo tabaką, turi daugiau pasodinto tabako, negu jis turėtų pasodinti, arba jis yra labai geras draugas su Imperial Tobacco Co. pirkėjais. Senasis M. B. yra diktatūra, įsikūrusi demokratiška me krašte ir yra kontroliuojama kompanijų, bet ne direktorių, kuriuos mes renkame atstovauti mus Marketing Board. Dėl šios paprastos priežasties: visi mūsų direktoriai, išskyrus Kozak, Demaitre su Varga, yra patenkinti. Kodėl? Dėlto, kad jie visuomet gauna penkis centus daugiau, negu jų cropai yra verti, ir dėl tos priežasties jie visuomet paremia kompanijų norą.

Labai gaila, kad atsiranda tokių nesuapratusių žmonių, kurie ne tik atsisako paremti šitą naują judėjimą, kuris pa-

statytų tabako fermerių netik į jo tinkamą vietą, bet pasiūlo dalyvauti kaip sekcijai seno Marketing Board, tokiu būdu, užsiveržia sau ant kaklo jau užnertą virvę. Aš visuomet galvoju, kad civilizuoatam žmogui geriau būti savarankiam.

Nebus jokio politinio susirinkimo, bet tik bandymas daromas suvienyti visus lietuvius, kad paremtų bendrą judėjimą, kuris pagerintų visiems ekonominiu atžvilgiu. Aš labai abejoju.

KIEK KANADA GALI PRIIMTI IMIGRANTŲ

Atkelta iš 2 puslapio.

milijonų bus išleista. Šitoje ne paliejoje teritorijoje lankėsi anksčiau tik indėnai medžiotojai.

Saskatchewan'o šiaurėje yra trys uranumo laukai. Svarbiausias iš jų yra „Goldfields-Beveridge Lake-Black Bay“ sritis, kuri priklauso „Eldorado Mining Co“. Ji randasi provincijos šiaurės vakaruose ir yra 450 mylių oro linija atstumo nuo Prince Albert. Yra nustatyta, kad Charlebois Sprackley Lake srityje randasi „nepaprasta uranumo koncentracija“.

Trečia iš tų svarbiausių sričių yra į šiaurę nuo Lac La Ronge ir ji yra sujungta 175 mylių plentu su Prince Albert. Šita sritis rodo daug žadančių ženklų, bet kol kas dar nežino ma, ar užtektinai rasime tų rūdų, kad būtų galima jų parduoti. Transporto išlaidos yra aukštos, kadangi šitas kraštas yra labai tankiai apaugęs miškais.

Saskatchewan'o provincijos vyriausybė yra nusistatęsi praveisti tvarkingą jėškojimą ir steigti du miestelius, būtent, Uranium City ir Bushell.

Tikimasi, kad 1952 metais liepos mėn. grūdimasis į šitas vietas prasidės, kai kasyklų kompanijos atidarys savo laukus jėškotojams. Uranium City bus maždaug 10 mylių nuo Goldfields, kuris yra šiauriniuose Athabaska ežero krantuose. Bushell bus prie Athabaska ežero įlankos ir tarnaus kaip paskutinioji sustojimo vieta vyrams ir mašinoms.

NAUJAI ATVYKUSIEMS

Į Kanadą „Nepriklausoma Lietuva“ siunčiama bargan, ligi jie užsidirbs ir galės atsilyginti. Prašoma pranešti tiksliai adresas

KAS „NL“ prenumeruoja, TAS už Lietuvos laisvę kovoja. „Nepriklausomą Lietuvą“ skaitysi — Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

Visą pasaulį aiškiai matysi.

PADĖKOS

GILIAUSIA MANO DĖKONĖ.

Didžiai Gerb. Paguodėjai!

Kai skaudūs liudiesio debesys apgaubė mano namus, kai mirtis neigalingoji į glėbį pasiėmė ir karstu apengusią sinesę mano Mieliausią Vyra, Jūs, brangieji, neužmiršote manęs kančių sukury paliktos, atėjote prie manęs, jautrių užuojautų žodžiais apsupote mane ir mano didžios sielos kančių virto atsiminimu, pro kurį pamačiau tikrovę — kad aš savo vienvatės skausme esu ne viena, neapleista ir neužmiršta.

Iš širdies gilumos dėkoju už viską: už gėlių vainikus ir žodį; už nuosirdų rankų padavimą ir maldas; už lankymą ir dvasinę paguodą. Dėkoju gerb. „Nepriklausomos Lietuvos“ Redakcijai, Gerb. Kupingams; širdingai dėkoju gerb. p. Rukšėnui už pasakytą kalbą kapinėse; ypatingai nuosirdžiai dėkoju ponai N. Gudienai už didelį rūpestį ir slaugymą ligoje; taipgi iš visos širdies dėkoju giminėms, draugams, prieteliams ir pažįstamiems; nuosirdžiai dėkoju ponai Budreikienei ir padėjusioms šeiminkaitėms, ir visiems tiems, kurie teikė man bet kokią pagalbą bei priėjimą.

Nuliūdusi O. Pakštienė.

PADEKA.

Visų Gauting'o sanatorijoje besigydančių lietuvių vardu giliausiai dėkojame už laikraščio siuntinėjimą. Vientinteliai, kurie mūsų neužmiršo ir suprato mūsų sunkias sąlygas, tai mieli spaudos darbuotojai, nors, kiek mums žinoma, ir jie ne geriausiai verčiasi. Užsi-prenumeruoti mes neišgalime, tačiau mes ir toliau prašytume mums nesustabdyti siuntinėjimo. Panaikinus visas pietų Vo-

kietijos sanatorijas ir ligonius atkėlus į Gauting'o sanatoriją, lietuvių skaičius Gauting'o sanatorijoje pasiekė 80, — tad mes prašytume ri toliau siuntinėti mums po 3 egz., tuo pačiu adresu.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga prašome priimti mūsų nuosirdžiausią padėką, sveikinimus ir geresnės ateities linkėjimus.

J. Vaivada,
Apyl. Pirmininkas.
V. Gratkauskas,
Sekretorius.

PAJIEŠKOJIMAI

— Kaminskaitė - Kaubrienė Zuzana (adresas: 150 Milton St., Montreal, P. Q., Canada) jėško vyro Antano Kaubrio, iš Salantų. Jis pats arba ji bei jo likimą žinantieji maloniai prašomi pranešti aukščiau nurodytu adresu.

KALĖDINIS IR NAUJAMETINIS KNYGŲ

IŠPARDAVIMAS

Kalėdų ir Naujųjų Metų dovanoms ir pasiskaityti pigintai parduodamos knygos ir gaidos. Kai kurios jų parduodamos už pusę kainos. Siūlomos šios knygos ir gaidos:

Lietuvių Literatūra, Naujokaitis	2,00
Vokiškai lietuviškas žodynas, Gaihus	3,00
Lietuvių Tautosakos skaitymai, Balys	3,00
Tremties Metai	3,00
Kryžiai, romanas, Ramonas	2,00
Naktis ant morų, Jankus	2,50
Atsiminimai ir mintys, Dr. K. Grinius	1,50
F. Kaulėnas, dailė	2,00
Marti iš Miesto, Orintaitė	0,75
Per šaltį ir vėją, Zobarskas	0,40
Riestausio sūnus, Zobarskas	0,70
Sugrįžimas, V. Tamulaitis	1,10
Ganyklų vaikai, Zobarskas	0,80
Žemės ūkis ir statistika	2,00
Šliuptyniai, romanas, Margeris	3,00
Tauresnio žmogaus užtekėjimas, Vydūnas	0,30
Žirgonė ir Gailė, spalvota	0,15
Gyvylių draugas, Krausas	0,15
Bhagavad-Gita iš sanskrito, Vydūnas	0,30
I taikos rytojų, skaut., iliustr.	0,25
Dulkės ežere, Kozulis	1,00
Tilto sargas, Tulpė	1,00
Dr. Krištukas pragare, Kaupas	1,00
Lietuvos sovietizacija, prof. Roemeris	0,25
Raudonoji žvaigždė, Vytenis	0,75
Žemė, keturių autorių, almanachas	4,00
Literatūros metraštis	1,50
Proza, 4 autoriai	1,00
Lapės pasaka, Pieteris	1,00
Žemės rankose, Rukša	1,00
Sudiev, kvietkeli, P. Andriušis	1,50
Knygos ir gaidos gaunamos šiuo adresu: „Nepriklausoma Lietuva“, 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.	

Kanados ir Europos siuvėjas Torontė

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS geriausių angliškių medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarena Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D.BELANGER & SONS

15 METŲ JŲŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

MONTREAL

NEUŽMIRSKIME SAUNIAU ŠIO MONTREALIO BALIAUS.

Visi Montrealio ir net tolimesnių apylinkių lietuviai įsitikino, kad saunaisis Montrealyje metinis balius yra Spaudos balius, kuriam ruošiamasi paprastai pamažu visi metai. Siemet jis bus, tikimasi, dar šaunesnis.

Spaudos balius bus labai įvairus. Bus trumpa, linksma ir įdomi divertimentinė meninė dalis, kurioje dalyvaus žymieji menininkai; bus nepaprastai turtinga loterija, kuriai pažadėti vertingi fantai — gražiau- sis tautinis drabužis, kurį audžia dailininkų pp. Tamošai- cių Dailės Studija; radio aparatas, kurį pažadėjo Philips firma; foto aparatas, kurį loterijai padovanojo iš Vancou- vero p. Kenstavičius; p. Urbo- naitė jau daro gražiausią lietu- višką lėlę, kokią tikėtai ji vie- na moka sukurti; p. Petraus- kis loterijai paaukojo pirmos rūšies vyriškam kostiumui me- džiagos; p. Puniškienė kažką lietuvišką audžia ar mezga taip pat Spaudos balius loterijai; žada loterijoje dalyvauti ir di- džūlis tortas ir vienas kitas aquae vitae gaminys iš likerų komisijos ir tt., kas dabar dar sunku ir suminėti, nes tam rei- kia viso sąrašo. Žinoma, ba- lius be šokių neįsivaizduoja- mas. . . Nenuostabu, kad po- nios ir panelės spaudos baliui siuvasi naujas sukneles, kurios gali būti netikėtai įvertintos, o kavalieriai jau iš anksto an- gažuoja damas. Atsiminkime, vasario 9 d. ir jos niekam ki- tam neskirkime, — tik Spau- do. baliui.

KLB-LOKas PASKUTINIA- ME POSĖDYJE

patvirtino Rodney apylinkės ALOKą; papildytas KLB sta- tutas, paragrafai, kuriuo pavie- niai, išsimeję po tolimas Kana- dos sritis, sunkiai pasiekiamas apylinkių, galės balsuoti už akių, paštų; sausio 25 d. pa- skirtas posėdis, kuriame pagal turimas registracijos korteles bus paskirstyti kandidatai (da- bar kortelių atsiųsta 4.795); re- gistracijos kortelėms surūšiuoti išrinkta 3 asmenų komisija; nemaža laiko (LOKui atėmė LASo vidaus nesutarimų LOK- an besiveržiantis klausimas, nes suskilęs LASas atšaukia iš KLB — centrinio LOKo at- stovą p. Kudžmą. Šis klau- simas persikėlė iš Toronto ir pasirodė ne toks paprastas, kaip kas manė. Toronto ALO Kas jį nutarė atidėti ligi pa- sisakys teismas; taip maždaug pasisakė ir KLB-LOKas, klau- simą atidėjęs.

Pirm. p. Juškevičienė prane- šė, kad Montrealyje organi- zuojamas pabėgėliams remti ko- mitetas, angliškai — Canadian Society for the Aid to the Refugees, — kuris turės kelis sky- rius ir rūpintis visokius naujai atvykusių Montrealin reikalus — darbo, aprangos, butų ir tt.

KLUBIEČIŲ DĖMESIUI!

DLK Vytauto klube š. m. sausio 20 d., sekmadienį, 2 val. po pietų yra šaukiamas meti- nis visuotinis narių susirinki- mas.

GERA PROGA!

Labai pigiai parduodu FISH & CHIPS su pilnu įrengimu. Šis biznis šioj vietoj įkurtas prieš 35 metus. Teirautis 4718 Wellington St., Verdun, arba telefonu YO 0294.

ISNUOMOJAMAS dvigubas kambarys, dviem asmenims.

3474 Messier, Montreal. Tel. AM 5246

VAIKUČIAI

nuo 1½ iki 6 metų priimami auklėjimui. Susitarti telefonu TA 0519.

ISNUOMOJAMAS dvigubas kambarys su baldais ir teise naudotis virtuve. Teirautis telef.: WI 4957, 2544 Centr. St. Montreal.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

4861 Barclay Ave., Apt. 8.

GRAŽUS KLAIPĖDOS KRAŠTO SUSIJUNGIMO SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS.

Sausio 15 d. minėjimas šie- met sukaupe pilną Pine Ave mokyklos salę tautiečių, kurie didele rimtimi išklause Gen. konsulo, Klaipėdos sukilėlių va- do pranešimo apie įvykius, ku- rie sekė Klaipėdos kraštui susi- jungus su Lietuva. Šis prane- šimas, kuris ištisai įdėtas 3 pus- lapy, iš susirinkusiųjų susilau- kė vieningo pritarimo ir kar- što priėmimo. Prieš tai trum- pą, bet labai nuosirdžią įžangą padarė MLBD pirm. p. Pėterai- tis, apgailestavęs, kad ne visa Mažoji Lietuva buvo grąžinta Lietuvai.

Labai karštai pakalbėjo KL T Montrealio skyriaus pirmi- ninkas A. Navickas, pasiūlęs dėl Lietuvos laisvės kreiptis į Ottawoje viešintį Churchillį.

Koncertinėje daly pp. Ivaš- kevičiūtės, palydimos p. Gaile- vičiaus fortepijonu, gražiai pa- dainavo eilę duetų; akt. B. Pū- kelevičiūtė išpūdingai interpre- tavo Krūmino baladę „Baltija- plaukia vikingai“; pianistas K. Smilgevičius puikiai skambino

Fore ir Šumaną, kurių kūrini- mams davė ryškią interpreta- ciją; A. Lymantas linksmai pa- skaitė fragmentėlių „Priekulės- turgų nusiklausius“.

Po minėjimo, kuris buvo pra- dėtas Mažosios Lietuvos, o už- baigtas Lietuvos himnu, vyko mitingas, priėmęs pirmame šio NL nr. puslapy dedamą JTO- jai rezoliuciją, kurią įnešė ir paskaitė Montrealio ALOK pirm. K. Toliušis.

ATVYKO IŠ ANGLIJOS

Kūčių dieną iš Anglijos at- plaukė į Kanadą: Cepulis Antanas, Čepulienė Marcelė, Murauskas Juozas su žmona, Žukauskas Jeronimas, Tyras Alfonsas, Čeponis Stasys su žmona ir 2 vaikučiai.

Viso šiuo transportu atvyko 20 lietuvių, kurių dalis susto- jo Montrealy, kita dalis išvyko į Hamiltoną ir į Toronto bei ki- tas Kanados vietas.

Sausio 16 dieną dideliame naujų ateivių transporte (apie 1000 asm.) atvyko taip pat apie 20 lietuvių, kurių vienas p. Valiulis, iš traukinio tiesiai atvyko į „Nepriklausomos Lie- tuvos“ redakciją ir šios nuro- dytas, tuojau gavo kambarį (bu- vo užprašęs išvykdamas iš Anglijos).

Sveikiname naujuosius Kana- dos lietuvius ir linkime jiems čia įsikurti geriau, negu kitur buvo laikinai įsikūrę.

MIRTIS DAR PALIETĖ MŪSŲ KOLONIJĄ

Š. m. sausio mėn. 11 d. po- piet, po sunkios ligos mirė a. a. p. Jadvyga Polikauskienė, turėdama 79 metus. Velionė tik praeitą mėnesį buvo atva- žiavusi į Montreali pas savo dukrą ir žentą inž. A. Stankevi- čių į Montreali. Atplaukus į Kanadą jį buvo paguldyla Ha- lifaxo uosto ligoninėje, ten iš- gulėjęs savaitę, gruodžio 28 d. buvo atgabenta į Montreali, kur besirgdama ir pasimirė. Laidotuvės įvyko praeitą pir- madienį Cote des Neiges kapinė- se, kur jau ne vienas lietuvis guli. Gedulingos Mišios buvo Aušros Vartų bažnyčioje. Ve- lionės kūnas buvo pašarvotas Charles Halpin Funeral Home, 4500 Verdun Ave.

DAILĖS STUDIJOJE

R. R. 1 Kingston, Ont., audžia mas gražiausias Vilniaus kra- što tautinis drabužis „NL“ Spau- dos Baliaus loterijai.

DAUG SERGANČIŲ

bronchitu, šalčiais, o p. Vaitie- kūnienei padaryta Dorchester ligoninėje operacija.

LAS RENGIA LINKSMĄ ŠOKIŲ VAKARĄ

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Montrealio skyrius, atei- nantį šeštadienį, sausio mėn. 19 d. 8 val. vak., jaukioje C. N. Recreation Assn Hall, 694 Cathcart St., netoli Eaton's krautuvės, rengia linksmą šokių vakarą. Šokiams griežia „Melodija“ kapela. Veiks bufetas su visokiais gėrimais ir užkandžiais. Bus loterija. Be to numatomi premijuojami šokiai, už kuriuos bus skiria- mos premijos.

Viena premija numatyta porai geriausiai sušokusiai tan- go, kita už geriausiai sušoktą valsa. Įminėtą salę nuo Eaton's eiti University gatve krypti- mi Dorchester gatvės ir priejus pirmą — Cathcart gat- vę sukiti po dešinės.

Mielus montrealiečius kviečiame aukiajai praleisti laiką ir pasilinksinti. Įėjimas tik 75 centai.

LAS Parengimų Komisija.

GEN. LIET. KONSULO

Kai 12-tą dieną šio mėnesio — šeštadienio vakarą sugaudė Montrealy bokštų varpai še- šias, ponų Navikėnų namuose sužibo didesnių šviesų žirondė- liai.

Šie namai niekad, niekad ne- sitikėjo, kad turės garbės at- verti savo duris Mažosios Lie- tuvos išlaisvinimo Vadui, po- nui J. Budriui.

Bet štai, dėka garbingo Va- do kuklumo, laukė jo šių na- mų šviesos, laukė gėlės, laukė pasakiškai turtingai parengti stalai; laukė būrelis Garbingo Konsulo bičiulių, kunigų, vi- suomenės veikėjų; laukė ir pa- tys šeimininkai p. p. Navikė- nai.

Septintą valandą Svečias at- vyko. Pagarbiai jį pasitiko ka- pitonas J. Navikėnas su ponu, Dr. Daukša su ponu, A. V. kleb. kun. Kubilius S. J., kun. Kulbis S. J., kun. Vilkaitis, prof. Ramūnas, teisininkas p. Gražys su ponu, p. Kęsgaila su Ponu, p. Puskepalaitienė (Mažosios Liet. laikraščio „Ke- leivis“ redaktoriaus žmona), muz. Piešina su ponu, p. Čes- kauskas su ponu, leitenantas Kudžma su ponu, p. Algiman- tas Navikėnas, p. A. Navikevi- čius ir Marija Aukštaitė.

Šiame susitikime ir priėmi- me, garbingas Svečias buvo pa- gerbtas už du: už save, ir už garbingos atminties buvusį Lie- tuvos geradarį Konsulą G. L. P. Grant-Suttie.

Buvo sveikinamas tostais, kalbomis, ir dėl Lietuvos tra- gedijos išsiveržiančia ašara.

Teisininkas p. Gražys, iškė- lė visų svečių pageidavimą, kad gerbiamas Konsulas pasa- lytų kalbą, kad tartų savo žo- dį tremtiniam apie Lietuvos perspektyvas: kaip toli jos lai- vės, kaip ilgai būsime be Tėviš- kės namų. . .

Konsulas teikėsi kalbėti: kon- densuotai, giliai, jautriai ir gy- vai; bet nesiėmė vaidinti bet kokia pranašo rolės.

Po Konsulo kalbos, sugiedo- ta jam „Ilgiausių Metų“; lin- kėta, kad jį, Didžiųjų Vadų žygiams — mes pasekdami, ga- lėtumėm ir jūreimis ir kalnais kuo greičiausiai rinktis jau į laisvę, Nepriklausomą Lietuvą, kad Vilniaus ir Kauno varpams triumfą gaudžiant — iškeltu- me jau ten vieningumo vėlia- vas iš rūmų ir lūšnelių, iš sa- vo Tėviškėlių.

Besiklausydamas vyresniųjų kalbų 6-šii metų Rimutis Na- vikėniukas, prisitardė Konsului; pasisakė, kad ir jis būsiąs ka- rrys, ir jis eis Tėvynės vaduot, o dabar galis tik padėkluoti: „... Karys nuo priešų Tėvynę gina.“

Ir aš užaugęs būsiu karys. Turėsiu širdį Lietuvai gryną.

Jau niekas mūsų pavergt- nebdris.“

Trumpos pertraukos metu, vieni svečiai kalbėjosi salione su gerbiamu Konsulu, antri iš-ėjo į kitus kambarius ir ten pasigirdo daina. . . Majestoti-ka ir graudi. . . Ir, pakilęs Sve- tys nuėjo ten, iš kur plaukė dainos motyvai. . . Dainininkai apsupti jį vainiku, ir jis įsilei- do į dainą su stipriu bas-baritono balsu. . . Dirgavo chorui kur ir pats muš. Piešina pasidavė „Lietuviais mes esame gimę“, „Kur bėga Šešupė“, „Leiskit į Tėvynę“. . . Ir plaukė daina, kaip pati verkianti Šešupė, kaip Nemunas — liūdesys; siūbavo dainuojančių vainikas ir taktą primindamas kenčiančios Lie- tuvos pulsą, kad visam pasau-

J. BUDRIO PAGERBIMAS.

ly Jos gybslos gyvos, kad vi- sam pasauly teka Jos kraujas — mūs kraujus, ir jei vienas mirsim — tūkstančiai gyvens! Ir, jei bent vienas būsime gy- vas — bus gyva, Lietuva!

Pažymėtina, kad šis Garbin- gas Klaipėdos išlaisvinimo Va- das, ne tik taurus diplomatas, ne tik su visom didžio vado-ka- rio ypatybėmis, bet turi puikų išlavintą balsą, turi griežtą, bet malonią veido išraišką; nors ir daug iškentėjęs Mažo- sios Lietuvos vadavime, nors daug naktų namigęs, daug pur- vo brides; alkį, troškulį ir diplo- matato rūpestį nešęs; nors dėl to viso labai palūžo jo sveika- ta, — bet gerai ir gražiai atro- do, energingas, veiklus ir gy- vas, tuomi suteikia mums vil- čių, kad per daug, daug pada- rys kilnių žygių Lietuvai ir lie- tuviams, kad dar daug mūsų kenčiančiai tautai padės sun- kių našų panėšėti.

Jaukiai ir maloniai bėgo su- juo valandos. Visus papuoš- damos brolišku, vieningu- mu, kilnia intelektualine nuo- taika, vieni kitiems švelniu šypsneliu, žodžiu, daina, ir pa- slauga adoracija.

Didelis kreditas priklauso p. Helenai Navikėnienei, kuri ta- lentingai pajėgi priimti svečius, pajėgi meniškai ruošti valgius ir gėrymus, todėl ši kartą ypa- tingai pagerbdama Svetį ir svečius, išreiškė ji savo aukš- čiausį stalų paruošimo meną, jai visame gelbėjo p. Genovai- tē Kudžmienė, jos dukrelė.

Tokioj jaukumoj, prisiminė Lietuvos senovinės pilys su jų vaišingumu. . . Su jų vadais ir kunigaikščiais, ir štai, kai jau- čiu šalia savęs taip didelę Lie- tuvai Sielą, nužengė didžioji ir vaišingoji Lietuva į mano gi- lias sielos gelmes, ir jaučiu, kad Jos siela mummyse rauda, rauda. . . Tai kas, kad šiandien vaišingos taurės? . . . Mes visi pakilę, kaip paukščiai kovai, nežinia, rūpesčiai; tik Jai vie- nai, mieliausiaj Lietuvai!

Atsisveikinant garbingąjį svetį Gen. Liet. Konsulą poną J. Budrį, įteikta jam kuklios dovanėlės: Vytis medžio išde- ginime (kapt. J. Navikėno rankdarbis), ir Gerbiamo Kon- sulo ponai Reginai pirštinais- tės (Montrealio „Vaivos“ skau- čių rankdarbis).

Giliausias ir geriausias sek- mės mūsų Garbingas Priete- liau ir Vade, Lietuvos žygiuose, mes visuomet — su Jumis!

Marija Aukštaitė.

* * *

Gen. Konsulas p. J. Budrys į Montreali iš New Yorko at- skrido lėktuvu šeštadienio ry- tą, 10 val. Montrealio aerodro- me Dorvely jį pasitiko Maž. Liet. Bičiulių D-jos pirm. p. Pėteraitis, sek. p. Andruške- vičius ir p. I. Gavelienė ir p. L. Ivaškevičiūtė. P. Konsu- las buvo apgyvendintas Pensil- vanijos viešbuty. Tą pačią dieną p. Budrys pietavo pas pp. Norkeliūnus, o po pietų, lydi- mas p. Pėteraičio, p. A. Nor- keliūno ir inž. p. Narbuto, vi- zitvo „Nepriklausomos Lietu- vos“ redakciją, kurios namų statybai įteikė auką. Vakare p. Aukštaitė jo garbei suruošė priėmimą.

Sekmadienį 3 val. po pietų Pine Ave mokyklos salėje įvy- valdomas. . . Taip ir aidėjo: „Lietuviais mes esame gimę“, „Kur bėga Šešupė“, „Leiskit į Tėvynę“. . . Ir plaukė daina, kaip pati verkianti Šešupė, kaip Nemunas — liūdesys; siūbavo dainuojančių vainikas ir taktą primindamas kenčiančios Lie- tuvos pulsą, kad visam pasau-

ly Jos gybslos gyvos, kad vi- sam pasauly teka Jos kraujas — mūs kraujus, ir jei vienas mirsim — tūkstančiai gyvens! Ir, jei bent vienas būsime gy- vas — bus gyva, Lietuva!

Pažymėtina, kad šis Garbin- gas Klaipėdos išlaisvinimo Va- das, ne tik taurus diplomatas, ne tik su visom didžio vado-ka- rio ypatybėmis, bet turi puikų išlavintą balsą, turi griežtą, bet malonią veido išraišką; nors ir daug iškentėjęs Mažo- sios Lietuvos vadavime, nors daug naktų namigęs, daug pur- vo brides; alkį, troškulį ir diplo- matato rūpestį nešęs; nors dėl to viso labai palūžo jo sveika- ta, — bet gerai ir gražiai atro- do, energingas, veiklus ir gy- vas, tuomi suteikia mums vil- čių, kad per daug, daug pada- rys kilnių žygių Lietuvai ir lie- tuviams, kad dar daug mūsų kenčiančiai tautai padės sun- kių našų panėšėti.

Jaukiai ir maloniai bėgo su- juo valandos. Visus papuoš- damos brolišku, vieningu- mu, kilnia intelektualine nuo- taika, vieni kitiems švelniu šypsneliu, žodžiu, daina, ir pa- slauga adoracija.

Didelis kreditas priklauso p. Helenai Navikėnienei, kuri ta- lentingai pajėgi priimti svečius, pajėgi meniškai ruošti valgius ir gėrymus, todėl ši kartą ypa- tingai pagerbdama Svetį ir svečius, išreiškė ji savo aukš- čiausį stalų paruošimo meną, jai visame gelbėjo p. Genovai- tē Kudžmienė, jos dukrelė.

Tokioj jaukumoj, prisiminė Lietuvos senovinės pilys su jų vaišingumu. . . Su jų vadais ir kunigaikščiais, ir štai, kai jau- čiu šalia savęs taip didelę Lie- tuvai Sielą, nužengė didžioji ir vaišingoji Lietuva į mano gi- lias sielos gelmes, ir jaučiu, kad Jos siela mummyse rauda, rauda. . . Tai kas, kad šiandien vaišingos taurės? . . . Mes visi pakilę, kaip paukščiai kovai, nežinia, rūpesčiai; tik Jai vie- nai, mieliausiaj Lietuvai!

Atsisveikinant garbingąjį svetį Gen. Liet. Konsulą poną J. Budrį, įteikta jam kuklios dovanėlės: Vytis medžio išde- ginime (kapt. J. Navikėno rankdarbis), ir Gerbiamo Kon- sulo ponai Reginai pirštinais- tės (Montrealio „Vaivos“ skau- čių rankdarbis).

Giliausias ir geriausias sek- mės mūsų Garbingas Priete- liau ir Vade, Lietuvos žygiuose, mes visuomet — su Jumis!

Marija Aukštaitė.

* * *

Gen. Konsulas p. J. Budrys į Montreali iš New Yorko at- skrido lėktuvu šeštadienio ry- tą, 10 val. Montrealio aerodro- me Dorvely jį pasitiko Maž. Liet. Bičiulių D-jos pirm. p. Pėteraitis, sek. p. Andruške- vičius ir p. I. Gavelienė ir p. L. Ivaškevičiūtė. P. Konsu- las buvo apgyvendintas Pensil- vanijos viešbuty. Tą pačią dieną p. Budrys pietavo pas pp. Norkeliūnus, o po pietų, lydi- mas p. Pėteraičio, p. A. Nor- keliūno ir inž. p. Narbuto, vi- zitvo „Nepriklausomos Lietu- vos“ redakciją, kurios namų statybai įteikė auką. Vakare p. Aukštaitė jo garbei suruošė priėmimą.

Sekmadienį 3 val. po pietų Pine Ave mokyklos salėje įvy- valdomas. . . Taip ir aidėjo: „Lietuviais mes esame gimę“, „Kur bėga Šešupė“, „Leiskit į Tėvynę“. . . Ir plaukė daina, kaip pati verkianti Šešupė, kaip Nemunas — liūdesys; siūbavo dainuojančių vainikas ir taktą primindamas kenčiančios Lie- tuvos pulsą, kad visam pasau-

ly Jos gybslos gyvos, kad vi- sam pasauly teka Jos kraujas — mūs kraujus, ir jei vienas mirsim — tūkstančiai gyvens! Ir, jei bent vienas būsime gy- vas — bus gyva, Lietuva!

Pažymėtina, kad šis Garbin- gas Klaipėdos išlaisvinimo Va- das, ne tik taurus diplomatas, ne tik su visom didžio vado-ka- rio ypatybėmis, bet turi puikų išlavintą balsą, turi griežtą, bet malonią veido išraišką; nors ir daug iškentėjęs Mažo- sios Lietuvos vadavime, nors daug naktų namigęs, daug pur- vo brides; alkį, troškulį ir diplo- matato rūpestį nešęs; nors dėl to viso labai palūžo jo sveika- ta, — bet gerai ir gražiai atro- do, energingas, veiklus ir gy- vas, tuomi suteikia mums vil- čių, kad per daug, daug pada- rys kilnių žygių Lietuvai ir lie- tuviams, kad dar daug mūsų kenčiančiai tautai padės sun- kių našų panėšėti.

Jaukiai ir maloniai bėgo su- juo valandos. Visus papuoš- damos brolišku, vieningu- mu, kilnia intelektualine nuo- taika, vieni kitiems švelniu šypsneliu, žodžiu, daina, ir pa- slauga adoracija.

Didelis kreditas priklauso p. Helenai Navikėnienei, kuri ta- lentingai pajėgi priimti svečius, pajėgi meniškai ruošti valgius ir gėrymus, todėl ši kartą ypa- tingai pagerbdama Svetį ir svečius, išreiškė ji savo aukš- čiausį stalų paruošimo meną, jai visame gelbėjo p. Genovai- tē Kudžmienė, jos dukrelė.

Tokioj jaukumoj, prisiminė Lietuvos senovinės pilys su jų vaišingumu. . . Su jų vadais ir kunigaikščiais, ir štai, kai jau- čiu šalia savęs taip didelę Lie- tuvai Sielą, nužengė didžioji ir vaišingoji Lietuva į mano gi- lias sielos gelmes, ir jaučiu, kad Jos siela mummyse rauda, rauda. . . Tai kas, kad šiandien vaišingos taurės? . . . Mes visi pakilę, kaip paukščiai kovai, nežinia, rūpesčiai; tik Jai vie- nai, mieliausiaj Lietuvai!

Atsisveikinant garbingąjį svetį Gen. Liet. Konsulą poną J. Budrį, įteikta jam kuklios dovanėlės: Vytis medžio išde- ginime (kapt. J. Navikėno rankdarbis), ir Gerbiamo Kon- sulo ponai Reginai pirštinais- tės (Montrealio „Vaivos“ skau- čių rankdarbis).

Giliausias ir geriausias sek- mės mūsų Garbingas Priete- liau ir Vade, Lietuvos žygiuose, mes visuomet — su Jumis!

Marija Aukštaitė.

* * *

Gen. Konsulas p. J. Budrys į Montreali iš New Yorko at- skrido lėktuvu šeštadienio ry- tą, 10 val. Montrealio aerodro- me Dorvely jį pasitiko Maž. Liet. Bičiulių D-jos pirm. p. Pėteraitis, sek. p. Andruške- vičius ir p. I. Gavelienė ir p. L. Ivaškevičiūtė. P. Konsu- las buvo apgyvendintas Pensil- vanijos viešbuty. Tą pačią dieną p. Budrys pietavo pas pp. Norkeliūnus, o po pietų, lydi- mas p. Pėteraičio, p. A. Nor- keliūno ir inž. p. Narbuto, vi- zitvo „Nepriklausomos Lietu- vos“ redakciją, kurios namų statybai įteikė auką. Vakare p. Aukštaitė jo garbei suruošė priėmimą.

TORONTO

MŪSŲ TAUTIEČIAMS SEKASI AMATUAOSE.

Malonu konstatuoti, kad On- tario provincijos sostinėje mes turime beveik visose profėjio- se, amatuose ir prekybos šako- se savarankiškai dirbančių savo tautiečių. Štai keli pavyzdžiai iš amatų srities.

Kazys Ardavičius per dve- jus su puse metų savo vyriškų ir moteriškų rūbų siuvyklą tiek išplėtė, kad klientų pato- gumui dabar išsinuomavo nau- jas, didesnes patalpas 928 Dun- das Street West, netoli lietu- vių katalikų bažnytelės. Jis tu- ri tiek daug klientų lietuvių ir kitataučių, kad dirba su keliais padėjėjais. K. Ardavičius siu- vimo amato specializavosi pas Rimšas Kaune.

Simas Andriekus atidarė ba- tų remonto dirbtuvę 812 Dun- das Street West adresu. Ten taip pat valomos vyriškos ir mo- teriškos skrybėlės. Suteikiam- mas malonus patarnavimas.

Abudu mūsų stropūs amati- ninkai yra susipratę lietuvių- naujakuriai. Jie prenumeruo- ja „Nepriklausomą Lietuvą“ ir skaito kitus lietuviškus laikra- čius. Jonas J. Juškaitis.

57 MIRTINOS SUSISIEKI- MO NELAIMĖS

Per praėjusius metus fatali- šiose susisiekiimo nelaimėse To- ronto mieste žuvo 57 asmenys. Vidutiniškai daugiau kaip vie- tųjų.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perlei- dimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, bu- to garantijos), pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir foto- kopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių in- teresus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

dui, Gen. Konsului p. J. Bud- rui pagerbti MLBD-jos Pensilvanijos viešbučio salėse bu- vo suruošta iškilminga vakarie- nė, kurioje dalyvavo per 50 asmenų, daugiausia MLBD na- rių, menininkų ir KLB-LOKo bei KLCT pirmininkė p. P. Juš- kevičienė.

P. J. Budrys papasakojo įvai- rių kurjoringų atsitikimų ir at- sakė į eilę vakarienės dalyvių jam pateiktų klausimų, kurie lietė Mažosios Lietuvos ir Lie- tuvos reikalus. Vakariene pra- jo gražioje nuotakoje.

P. J. Budrys pirmadienio ry- tą, sausio 14 d., išskrido at- gal į New Yorką, bet pakeliui jis sustojo dar Toronto mieste, kame vizitavo Generalinį Lie- tuvos konsulą Kanadoje p. V. Gylį.

Pasirodo, kad p. J. Budrys Montreali ir bendrai Kanadą lankė pirmą kartą. Montre- alis, kad ir trumpai apžvelgtas, p. Budriui padaręs gerą įs- pūdį. Jo išpūdžių tikimės su- silaukti artimoje ateity.

AUKŠTAS SVEČIAS ŠEŠTA DIENINĖJE LIETUVIŲ MOKYKLOJE

Lietuvos Gen. Kons. Ame- rikoje p. J. Budrys su palydo- vais aplankė šeštadieninę lietu- vių mokyklą.

P. Gen. Konsulas pasveiki- no mokinius, duodamas daug vilties grįžti visiems į Laisvą Nepriklausomą Lietuvą. La- bai apgailestavo, kad neatvežė mokiniams lietuviškų knygų, nes nesitikejo Montrealyje ras- ti tokią gausią, net trijų kom- plektų mokyklą su 80 mokiniu.

Teiravosi ar yra mokinių čia gimusių lietuvių.

Ypatingai susidomėjo ma- žuoju deklamatoriumi Emiliu